

LASTEN LAULUJUHLAT-

Kala- ja Pyhäjokilaaksojen juhla Haapavedellä 21.4.2016

Auli Kärkölä

Maisterintutkielma

Musiikkikasvatus

Jyväskylän yliopisto

syksy 2016

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta – Faculty Humanistinen tiedekunta	Laitos – Department Musiikin laitos
Tekijä – Author Auli Helena Kärkölä	
Työn nimi – Title LASTEN LAULUJUHLAT- Kala- ja Pyhäjokilaaksojen juhla Haapavedellä 21.4.2016	
Oppiaine – Subject Musiikkikasvatus	Työn laji – Level Maisterintutkielma
Aika – Month and year Elokuu 2016	Sivumäärä – Number of pages 66 s. liitteet 10 s.
Tiivistelmä – Abstract	
<p>Maisterintutkielmani on projektikuvaus, jossa kuvataan laulujuhlien järjestämisprosessi suunnittelusta toteutukseen ja toteutuksen arviointiin. Kuvaan juhlaideaa, suunnittelua ja toteutusta. Lasten laulujuhlien idean lähtökohtana on Oulussa vietetyt Lasten laulujuhlat vuosina 2010 ja 2013. Laulujuhlille mukaan kutsuttiin 13 kuntaa, joista 11 vastasi haasteeseen. Juhlat kokosivat Haapavedelle 21.4.2016 yli 800 7-12- vuotiasta lasta.</p> <p>Tutkielmani on sekä tapaus- että toimintatutkimus. Tapaustutkimuksena työni kuvaa yhtä juhlaprosessia. Toimintatutkimuksen tunnusmerkit täyttyvät työssäni mm. käytännön hyödyn ja toiminnan kehittämisen muodossa. Yhdessä tekeminen, yhteen tuleminen, laulun ilon tuottaminen ja laulun tuominen kaikkein ulottuville olivat työni tärkeimpiä tavoitteita. Lasten laulujuhlien tarkoituksena on vahvistaa Kala- ja Pyhäjokilaaksojen yhteislaulun voimaa sekä edelleen pitää esillä yhteislaulun merkitystä. Työni pohjaksi avaan kuorotoiminnan ja yhteisöllisyyden käsitteitä. Kuvaan työssäni myös Lasten laulujuhlien ”isän”, Tapani Tirilän musiikkikasvattajuutta.</p> <p>Jokilaaksojen lasten laulujuhlat toteutettiin yhdessä Haapaveden seurakunnan ja eri kuntien peruskoulujen kanssa. Toimimme käytössä olevan opetussuunnitelman puitteissa. Laulujuhlille valmisteltiin ohjelmisto, jonka harjoittamisvastuun kantoi kunkin osallistuvan koulun opettajat. Laulujuhlat on katsottavissa osoitteessa https://www.youtube.com/watch?v=6giUuhEcFUQ&feature=youtu.be</p> <p>Lasten laulujuhlat- tapahtumaa suunnittelemassa ja toteuttamassa oli 4- henkinen työryhmä, jonka kokoajana ja koordinoijana toimin. Työni kirkkomuusikkona ja musiikkikasvattajana on olla rakentamassa yhteyksiä eri kuntien ja toimijoiden välillä niin kunnissa kuin seurakunnissakin.</p> <p>Yhteislaulun asemaa on syytä edelleen vahvistaa ja tästä syystä juhlille haetaan pysyvyyttä alueellamme järjestämällä juhlat eri puolilla jokilaaksoja kahden vuoden välein. Juhlat järjestetään seuraavan kerran kuitenkin jo ensi vuonna Nivalassa 18.5.2017.</p>	
Asiasanat – Keywords Kuorolaulu, lapsikuoro, laulujuhlat, yhteisöllisyys, yhteistyö, verkostoituminen, osallisuus, toiminnallisuus	
Säilytyspaikka – Depository Musiikin laitos	
Muita tietoja – Additional information	

SISÄLLYSLUETTELO

1	Johdanto	4
2	Laulujuhlien taustaa	5
	2.1 Lasten laulujuhlat 2010 ja 2013	
	2.2 Tapani Tirilä - musiikkikasvattaja ja kuoromies	7
3	Kuorotoimintaa ja yhteisöllisyyttä	11
4	Laulujuhliin osallistuvat organisaatiot	18
	4.1 Peruskoulu	18
	4.2 Opetussuunnitelma	18
	4.3 Seurakunta	20
	4.4 Taustaorganisaatiot	23
5	Tutkimusasetelma	26
	5.1 Tutkimuskysymykset	26
	5.2 Tutkimusmenetelmä ja – aineisto	26
	5.3 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	28
	5.4 Tutkijan rooli- oma asiantuntijuus	28
6	Laulujuhlat	31
	6.1 Suunnittelua, kokoontumisia, ideointia	31
	6.2 Talous	42
7	Laulujuhlapäivä 21.4.2016	45
8	Pohdintaa	49
	8.1 Palaute	57
	8.2. Ohjeita tulevaan	60
	Lähteet	64
	Liitteet	67

1 Johdanto

Maisterintutkielmani Lasten laulujuhlat - Kala- ja Pyhäjokilaaksojen juhla Haapavedellä 21.4.2016 on projektikuvaus, jossa kuvataan laulujuhlien järjestämisprosessi suunnittelusta toteutukseen ja toteutuksen arviointiin. Työssäni kuvaan juhlaideaa, suunnittelua ja toteutusta. Lasten laulujuhlien idean lähtökohtana on Oulussa vietetyt Lasten laulujuhlat vuosina 2010 ja 2013. Oulun laulujuhlien isänä voidaan pitää Oulaisista kotoisin olevaa musiikkineuvos Tapani Tirilää. Hän on mukana myös jokilaaksojemme lasten laulujuhlien järjestelyissä. Laulujuhlatoimikuntaan olen Tapanin Tirilän lisäksi kutsunut luokan- ja musiikinopettaja Elina Jussilan Nivalasta ja luokanopettaja Sanna Hilosen Ylivieskasta. Yhdessä olemme juh latoimikuntana kokoontuneet viisi kertaa juhla järjestelyjen eri vaiheissa.

Tutkielmani on sekä tapaus- että toimintatutkimus. Toimintatutkimuksen tunnusmerkkejä ovat mm. käytännön hyöty ja toiminnan kehittäminen. Tapauksessani haemme Kala- ja Pyhäjokialueelle yhteislaulun henkeä kohottavaa puhtia ja eloa. Näemme tärkeänä yhteen tulemisen, laulun ilon tuottamisen, laulun tuomisen kaikkien ulottuville (kaikkia koululaisia on kutsuttu mukaan) ja yhteislaulun voiman. Laulujuhlissa toteutuu käytännön hyöty: tavoittelemme tietyn ohjelmiston hallintaa, harjoittelemme sitä ja yhdessä saamme sitten juhlassa iloita tuotoksistamme ja osaamisestamme. Laulujuhlatoimikunnassa tavoittelemme myös tällaisille juhlille jatkoa alueellamme. Tavoitteena on, että juhlat olisivat joka toinen vuosi eri puolilla Kala- ja Pyhäjokilaaksoa. Näin voisimme osaltamme olla kehittämässä yhteislaulujuhlia ja pitää esillä laulamisen tärkeyttä. Samoin juhlamme edistävät sosiaalista vuorovaikutusta. Mukaan on kutsuttu 13 kuntaa ja 6 seurakuntaa. On tärkeää tulla koolle ja tavata naapurikunnista laulavia koululaisia. Työni täyttää myös tapaustutkimuksen tunnusmerkit yhden tapauksen, Lasten laulujuhlien kuvauksena.

Työskentelen Haapaveden seurakunnan kanttorina ja lapsikuoron johtajana. Oma roolini lasten laulujuhlien synnyttämisessä on olla musiikkikasvattajana rakentamassa siltoja ja yhteyksiä seurakunnan ja kaupungin välille. Samoin yhteyksien luominen yli kunta- ja seurakuntarajojen on tärkeää. Jokilaaksojemme laulujuhlille kutsuttiin mukaan Merijärven, Pyhäjoen, Oulaisten, Haapaveden, Kärsämäen, Kalajoen, Alavieskan, Ylivieskan, Nivalan, Haapajärven, Pyhäjärven, Reisjärven ja Sievin alakouluikäisiä lapsia sekä alueemme seurakuntien kanttoreita lapsikuoroineen.

2 Laulujuhlien taustaa

2.1 Lasten laulujuhlat 2010 ja 2013

Lasten laulujuhlia on järjestetty Oulussa vuosina 2010 ja 2013. Laulujuhlien järjestäjänä on ollut Sulasolin Oulun ja Kainuun alueet. Vuoden 2013 laulujuhlaesitteessä piispa Samuel Salmi kirjoittaa musiikin voimasta näin: ”Laulaminen on jotain ihmisen sisimpään kätkeyttä, ilmaisua, joka tynnyttää mielen, antaa energiaa ja luo yhteyden kokemuksen. Kautta aikojen ihmiset ovat laulaneet ilmoille niin ilonsa kuin surunsakin, sekä kaipuunsa että kokemuksensa. Yhteiseen lauluperinteeseemme on kätkeytyä valtavasti muistoja ja tunteita. Siksi on tärkeää, että juuri voimakkaimman kasvunsa vaiheissa lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus ammentaa perinteestä ja samalla luoda uutta näkemystä laulun paikasta tässä yhteiskunnassa”. Oulussa pidettyjen Lasten laulujuhlien järjestelyissä mukana on ollut vahvasti myös oulaistelainen kuoromies, musiikkineuvos Tapani Tirilä, joka jatkaa samaisessa laulujuhlaesitteessä (2013):

” Olen vakuuttunut siitä, että elämykselliset tapahtumat ja konkreettinen tekeminen motivoivat lapsia ja nuoria sekä heidän opettajiaan ja ohjaajiaan. Musiikin kautta voimme vahvistaa omia juuriamme, mutta myös kokea olevamme suvaitsevaisia maailmankansalaisia. Lapsen ja nuoren on hyvä saada tunne-elämäänsä sytykkeitä eri aikakausilta, eri kulttuureista ja musiikkigenreistä. On tärkeää kohdata myös tekemisen haasteita, vaivannäköäkin.”

Tapani Tirilä on tullut eri yhteistyökuvioiden kautta minulle kirkkomuusikon työssä tutuksi vuosien varrella. Suunnitellessani loppukesällä 2015 talven 2015–16 musiikkityötä seurakunnassa lapsikuoroni kanssa tiedustelin Tapanilta, onko Oulun ja Kainuun alueiden yhteisiä juhlia suunnitteilla vuodelle 2016. Syystä tai toisesta suuremmat juhlit eivät toteudu Oulussa keväällä 2016. Sen sijaan Tapani haastoi minut kanssaan järjestämään Oulun eteläiselle omat juhlit. Lasten laulujuhlat -tapahtuma on aiempina vuosina koonnut ja haastanut mukaan seurakuntien kanttoreita lapsikuoroineen sekä alakoulujen kuoroja luokan- ja musiikinopettajineen Oulun läänin alueella. Sekä vuoden 2010 että 2013 laulujuhlilla lapsia oli mukana pari tuhatta. Ohjelmistossa on molemmilla kerroilla ollut alueemme maakuntalaulut Kymmenen virran maa ja Nälkämaan laulu, lasten hengellisiä lauluja sekä Oulun seudulla vaikuttavien säveltäjien tekemiä lasten lauluja. Lisäksi kokonaisuutta tuoreuttamassa on ollut

joku ” päivän biisi”, vuonna 2013 mm. Haloo Helsingin Maailman toisella puolen. Lasten laulujuhlat toteutuvat keväällä 2016 Haapavedellä kooten laulavia lapsia Kala- ja Pyhäjokilaaksoista. Olemme koolla hieman pienemmällä väellä mutta laadusta emme tulevissakaan juhlissa tahdo tinkiä. Helmikuussa 2016 haastattelin Tapani Tirilää tutkielmaani varten. Tapani tunnusti tuolloin, että vuoden 2010 ja 2013 Oulun laulujuhlat käynnistyivät häneen aloitteestaan.

2.2 Tapani Tirilä - musiikkikasvattaja ja kuoromies

Tapani Tirilä on mies lasten laulujuhlien takana. Haastattelin häntä tähän työhöni tästä syystä. Haastattelu tehtiin kahdessa osassa helmikuussa 2016. Sytykkeen laulujuhlaideaan Tapani Tirilä kertoo saaneensa aikanaan Viron laulujuhlilta, joilla hän ensimmäistä kertaa vieraili vuonna 1980. Oulaisten Nuorisokuoro oli keväällä 1980 menestynyt Belgiassa kuorokilpailussa ja Sulasol (Suomen Soittajien ja Laulajien liitto) kysyi tämän vuoksi kuoroa Suomen edustajaksi Viron juhlille. Tapani kertoo vaikuttuneensa voimakkaasti Viron laulujuhlilla laulun voimasta ja yhteisöllisyydestä. Laulajia saattoi olla paikalla noin 30 000. Sitten Tapani kertoo olleensa juhlilla kuulijana useammankin kerran. Oulussa vuosina 2010 ja 2013 pidetyt Lasten laulujuhlat ovat olleet vahvasti Tapani Tirilän käsialaa. Tapani kertoo, että ensimmäisten lasten laulujuhlien 2010 alla musiikkikasvatuksen kentällä oltiin huolissaan kuorolaulun heikentyneestä asemasta. Tämä oli sysäys juhlien synnyttämiseen. Sekä vuosien 2010 että 2013 laulujuhlien alla Tapani on kiertänyt ympäri Pohjois-Pohjanmaata ja Kainuuta kouluttamassa opettajia ja harjoittamassa juhlaohjelmistoa. (Tirilä 2016a.)

Oulaistalainen musiikinopettaja ja kuoromies Tapani Tirilä syntyi vuonna 1947 Kokkolassa. Eväät musiikinopettajan työhön hän sai jo lapsuudessa. Tapanin äiti oli kaustislaista syntyperää ja Tapani kertoo, että sytykkeitä vapaan säestyksen taitoon ja improvisointiin sekä muusikkouteen hän sai myös lapsuudessa Kaustisilta. Isä oli mieskuoron johtaja. Lapsuus ja nuoruusvuosina Tapani soitti Oulaisten torvipojissa klarinettia. Koulunsa Tapani aloitti 6- vuotiaana ja jo 20-vuotiaana, vuonna 1967 hän valmistui kansakoulunopettajaksi Oulun yliopistosta. Tapani kertoo, että aluksi hän halusi nimenomaan opettajaksi. Oulun opiskeluvuosina didaktikko Anna-Liisa Antila-Kaljunen kannusti häntä edelleen musiikinopettajaopintoihin. Opettajuuteen eväät tulivat siis Oulusta. Tapani korostaa, että musiikinopettajan työssä tarvitaan opettajuutta, kasvattajuutta ja muusikkoutta. Tapani jatkoi musiikinopettajaopintojaan Sibelius - Akatemiassa vuosina 1977- 1980, osittain työn ohessa.

Työstään musiikinopettajana Tapani kertoo näin (Tirilä 2016a):

”1960- luvun lopulla musiikkikasvatuksen kentällä virisi ajatuksia tavoitteelliseen ja monipuoliseen musiikkikasvatukseen. Orff - ja Kodaly - pedagogiikat tulivat käyttöön. Ne ovat edelleen käyttökelpoisia ja käytössä ja etenkin Kodaly - metodia käytän yhä kuorotyössäni. Pidän tärkeänä kuorotyössä korvan ja äänen puhtauden tavoittelua.”

Tapani korostaa, että musiikinopettajan tehtävänä on ”istuttaa siemeniä”, sato korjataan tuonnempana. Oulaisten työvuosien aikana onnellisena sattumana Tapani pitää edistyksellistä esimiestä työnsä alkuvaiheessa. Rehtori Irja Penttilä kannusti eteenpäin, suhtautui myötämielisesti mm. musiikkivälineistön ja soitinten hankintaan ja piti tärkeänä juhlatraditioita, joidenka olennaisena osana musiikki on.

Perusopetuksen opetussuunnitelmia päivitetään noin kymmenen vuoden välein. Usein nuo ”päivitykset” ovat merkinneet taito- ja taideaineiden yhä ahtaammalla oloa. Tapani Tirilä (2016a) kertoo, kuinka etenkin lukion opettajana oli usein olo, että opiskelu tähtää vain ylioppilaskirjoituksiin; on jako ns. ” tärkeisiin aineisiin” ja taito- ja taideaineet ajetaan marginaaliin ja niitä pidetään ”leikkimisenä”:

”Ei ole syytä eikä saakaan suostua tällaiseen ajatteluun, vaan musiikkikasvattajien on pidettävä lippu korkealla ja pää pystyssä. Olemme tärkeässä tehtävässä. Musiikinopettajalla on oltava itsekunnioitusta puolustaa omaa paikkaansa ja tehtävänsä. Periksi ei saa antaa!”

Tapani Tirilä korostaa musiikkikasvattajan tärkeää roolia olla jakamassa elämäneväitä laulajana, soittajana, mutta myös musiikin kuulijana ja kuluttajana. Koulujuhlakonsertit ja yhteislaulutilaisuudet ovat tärkeitä ja niistä tulisi tehdä säännöllinen osa koulun elämää ja arkea. Musiikki sananmukaisesti kuuluu kaikille ja tarvitsemme koulussa aineita, joissa voimme jakaa ”tunnepiikkejä” oppilaille. (Tirilä 2016a.)

Lasten laulujuhlien ja laulamisen merkityksestä keskusteltaessa Tapani Tirilä pitää tärkeänä sitä, että oppilaat voivat suurella joukolla laulaessaan kokea vertaistukea. On aivan eri asia laulaa pienellä väellä oman luokan kesken kuin kokea satoja lapsia ympärillään yhteisen tekemisen kautta. Pienessä porukassa ei saa samanlaista kuulokuvaa; iso joukko hätkähdyttää, hälventää epävarmuudentunnetta ja luo yhteyttä. Tarvitsemme elämyksiä! Laulujuhlat tuovat myös opettajille uutta ohjelmistomateriaalia, ehkä uusia esitystapojakin. Kun opettaja työskentelee luokkansa kanssa paljolti yksin, yhteen tuleminen ja kollegiaalisuuden merkitys on myös opettajille tärkeää. (Tirilä 2016a.)

Musiikin merkityksestä Tapani toteaa, että musiikki on lääke, se auttaa jaksamisessa kaiken ikäisiä. Se toimii terapiana jo ennaltaehkäisevästi. Opettajan tehtävänä on antaa sytykkeitä. Luottamus ja sen synnyttäminen ja rakentaminen ovat kaiken perustana. Aivan kuten perheessä äiti/ isä- lapsisuhteessa, samoin hyvässä ja turvallisessa, toisiaan kunnioittavassa ilmapiirissä opettajan ja oppilaiden kesken, oppilaalle kasvaa rakkaus musiikkiin. On tärkeää, että opettaja tai kuoronjohtaja osaa työnsä niin, että hän ansaitsee oppilaiden luottamuksen opetustilanteessa; opettaja on oman alansa asiantuntija. On myös tärkeää pysytellä aikuisena. Itsevarmuuttakin tarvitaan. Palautteen antaminen näyttäytyy monin tavoin. Kiitosta ja kehuja tarvitaan, mutta ne tulee kohdentaa oikeaan paikkaan. Lapset ja nuoret ymmärtävät kyllä, milloin ne sattuvat kohdalleen. (Tirilä 2016a.)

Opettajan työssä ei sovi vähätellä mitään musiikkigenreä. Kaikkea on syytä olla esillä. Eri tyyllilajit tuovat oman täydennyksensä kokonaisuuteen. Koulun elämässä Tapani Tirilä korostaa musiikin säännöllistä mukanaoloa esimerkiksi juhlissa tai joululaulutilaisuuksissa. Vaikka juhlat ja juhlaperinne ovat tärkeitä, suurin ilo on arjessa, pienissä asioissa. Kun esiinnyttään lasten kanssa, ei ole syytä vähätellä esitettävän teoksen pienuutta tai musiikillista vaatimattomuutta, vaan selkä suorassa esittää lasten kanssa teos. Näin annamme esimerkillämme lapsille vaikutelman, että esitystilanne on arvokas joka tapauksessa. Opettajalta vaaditaan osaamista ja motivointitaitoa. Kukaan ei tietenkään voi olla mestari kaikilla osa- alueilla, mutta on hyvä tunnustaa ja tunnistaa omat rajansa ja lahjansa. (Tirilä 2016a.)

Kuorotyöskentelystä Tapani Tirilä (2016) kertoo oman kuoronsa toimintatapojen kautta:

” Kuorotoiminnassa, samoin kuin koulun musiikkikasvatuksessa pidän esillä erilaisia musiikin lajeja. Eri tyyllilajit palvelevat toinen toistaan. Kun korvat on puhdistettu virsilaululla, Abban musiikki kuulostaa puhtaalta ja kauniilta”.

Kuorolaisten motivointi on tärkeää ja kuoroon pääsemisestä on tehtävä haluttavaa. Kuorolla on hyvä olla imago, jota täydentää mm. esiintymisasut. Sillä vaikutetaan kuorolaisen minäkuvaan. Tapani kertoo kuoronjohtajan etuna työvuosinaan olleen sen, että hän työskenteli eri luokka-asteilla. Lapset tulivat tutuiksi. Hän kertoo olleensa mukana myös alakoulun tehostetun musiikinopetuksen tunneilla. Näiltä tunneilta hän ”rekrytoi” musikaalisia lapsia kuoroon mukaan. Hän saattoi soittaa lasten koteihin ja kertoa, että teillä

olisi lahjakas lapsi kuorotoimintaan mukaan. Pikkukuorolaiset kasvavat kuorotoimintaan esimerkin voimalla isompien mukana. Kuoronjohtajan tehtävänä on luoda turvallinen oppimisympäristö. Tapani Tirilä korostaa, että vaikka kuorotyön kohokohtia ovat konsertit ja kuoromatkat, yhtä tosissaan liikkeellä ollaan aina - oltiinpa sitten Rooman Pietarin kirkossa tai Oulaisten kotikirkossa messuavustajina. (Tirilä 2016a.)

Tapani Tirilä on johtanut Oulaisten nuorisokuoroa sen perustamisesta saakka, vuodesta 1972. Vox Ardens- kamarikuoroa hän on johtanut vuodesta 1999 ja Välke- naiskuoroa vuodesta 2008 lähtien. Tapani Tirilä on saanut ansioistaan mm. Suomen Valkoisen Ruusun ansioristin vuonna 1999. Tasavallan presidentti myönsi hänelle musiikkineuvoksen arvonimen vuonna 2008. (Oulaisten nuorisokuoro, kuoronjohtaja – esittely.)

3 Kuorotoimintaa ja yhteisöllisyyttä

"Laulu on ihmiselle ikään kuin toinen kieli, jolla alkaa sydämensä liikutuksia ilmoitella, koska tavallinen kieli ei löydä sanoja tarpeeksensa." (Elias Lönnrot).

Kuorotoiminnan painopiste on musiikin tuottamisessa ja esittämisessä, tuloksessa, joka saadaan aikaan ryhmän yhteistyöllä, kyvyllä seurata ohjeita ja oppia uutta laulumateriaalia. Ryhmän jäsenet oppivat hyväksymään ohjeita ja ohjausta, johtajuutta, palautetta, sopeuttamaan omia tarpeitaan ryhmän yhteisiin tarpeisiin ja kehittämään vuorovaikutustapoja toisten kanssa musiikillisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Erilaisten harjoitusten tavoitteena on saada aikaan esteettisesti miellyttävä kokemus musiikin tuottamisesta ja esittämisestä. (Ahonen 1993, 210-213.)

Kuorolaulun on tutkitusti todettu vaikuttavan fyysisellä, psyykkisellä ja sosiaalisella tasolla. Kuorossa laulaminen toimii myös terapiana. Kuoron sosiaaliset suhteet, tunteet ja musiikki itsessään vaikuttavat vahvasti laulajaan. Kuorolaulu on myös työtä, kuorotyötä. Kun lasten ja nuorten kommunikointi on usein paljolti koneen äärellä istumista ja sen välityksellä toimimista, kuorossa ollaan oikeasti toisten ihmisten kanssa rinta rinnan tekemässä samaa asiaa. Vuorovaikutus on tärkeää. Kuorolaulu tarjoaa hienon mahdollisuuden sosiaalisten verkostojen rakentamiseen. Laulaminen kuorossa haastaa myös jokaisen laulajan: kaikki panostavat samaan asiaan ja kaikkien on otettava vastuuta omalta osaltaan. Samalla laulaja saa rakennuspuita itsetunnolleen: minä osaan ja voin! Kuorolaulu tarjoaa monipuolisia musiikillisiä kokemuksia. Laulaessa kuorolainen saa mahdollisuuden tunteiden ilmaisuun ja kuoron sosiaaliset tilanteet vahvistavat yhteenkuuluvuuden tunnetta ja me- henkeä.

Kuorotyön terveyttä edistäviä vaikutuksia aikuisten kuoroharrastuksen näkökulmasta tutkittaessa on todettu, että kuorolaulu lisää työikäisten toimintakykyä. Pohjanmaan väestöä on tutkittu ja todettu, että naisten hyvän terveyden selittäjäksi osoittautui kuorolaulu erillisessä suomen- ja ruotsinkielisessä tutkimuksessa (Hyypä 2002). Hyypä kirjoittaa Elinvoimaa yhteisöstä- artikkelissaan sosiaalisesta pääomasta, joka rakentuu vuorovaikutuksesta peruskulttuurissa. Peruskulttuuria ovat mm. taiteiden eri muodot. Mehenki ja sosiaaliskulttuurinen malli toimia opitaan Hyypän mukaan jo varhaislapsuudessa.

Koskaan ei ole kuitenkaan liian myöhäistä sosiaalistua. Erilaiset vapaaehtoistyön muodot, kerhot, liikuntaporukat ja kuorot ovat hyviä mahdollisuuksia kehittää sosiaalisia taitoja. Peruskulttuurissa kasvava me – henki antaa sosiaalista pääomaa, joka näkyy suoraan terveyttä edistävänä tekijänä. (Hyypä 2011.) Vanhusten kesken tehtyä tutkimusta on olemassa, mutta on selvää, että vaikkapa juuri kuoroharrastus lisää sosiaalista pääomaa, menneä ja terveyttä myös lapsikuoroissa.

Hännikäinen ja Rasku-Puttonen (2006) avaavat lapsikuorotoiminnan puitteita ja vuorovaikutteisuutta yhteisön ja osallisuuden ja oppijoiden yhteisön näkökulmista. He näkevät yhteisön merkityksen lapsen oppimiselle, kehitykselle ja hyvinvoinnille tärkeänä. Elinympäristöt ovat erilaisia siinä, millaisia mahdollisuuksia ne tarjoavat lapsille osallistua yhteisön toimintaan ja rakentaa sosiaalisissa suhteissa tarpeellista osaamista. Yksilön jäsenyys ryhmässä on tärkeää. Yhteisö tarjoaa puitteet lapsen sosiaaliseen, kognitiiviseen ja emotionaaliseen kehitykseen. Yhdessä työskennellessään lapset oppivat tuntemaan toisiaan. Samalla kun lapsi joutuu käsittelemään erilaisia ajatuksia, kokemuksia ja näkökulmia ryhmässä, heidän omat käsityksensä laajenevat. Näin ollen lapset eivät yksinomaan sisäistä ja omaksu yhteisön kulttuuria, vaan omalla aktiivisella panoksellaan muokkaavat sitä. Oppijoiden yhteisöksi kasvaminen on dynaaminen prosessi, jolle leimaa antava on keskinäinen huolenpito, emotionaalinen yhteys ja luottamuksellisuus. Oppimisyhteisön ilmapiirin muotoutumiseen ja lasten suhteisiin panostaminen vaatii aikaa, mutta sen hyödyt näkyvät myöhemmin toiminnassa. (Hännikäinen & Rasku-Puttonen 2006, 11-16, 116.)

Koululuokka on koululaisen oppimisympäristö. Optimaalisessa oppimisympäristössä luottamus, tunneyhteys ja turvan kokeminen ovat tärkeitä. Koulun aikuisilla ihmisillä, opettajilla ja muulla henkilökunnalla on suuri vastuu ja tehtävä oppimisympäristön ilmapiirin luomisessa. Ahtola (2016) korostaa kohtaamisen merkitystä koululaisen psyykkisen hyvinvoinnin rakentajana. On hyvä pitää mielessä, että lasta ja nuorta - kuten aikuistakaan - ei voi hoito- tai koulupäivän ajaksi laittaa ”pauselle”: lapsi ja nuori oppii, kehittyy ja kasvaa koko ajan niissä vuorovaikutussuhteissa ja tilanteissa, joissa hän aikaansa viettää. Kaikki kohtaamiset, katseet, sanomiset ja havainnot toisten toiminnasta, palautteesta ja tunteista ovat merkitseviä. Jokainen lasten ja nuorten kanssa työskentelevä tai aikaansa

viettävä aikuinen vaikuttaa lapsen ja nuoren hyvinvointiin, halusi sitä tai ei. Ihminen on synnynnäisesti suuntautunut vuorovaikutukseen ja toisiin ihmisiin. (Ahtola 2016, 12-13.)

Lapsen terveessä kehityksessä vapaa-ajan viettotapa on tärkeä. Sillä on väliä, viettääkö sen pelikonsolin ääressä tai vaikkapa kuorossa. Usein harrastusten vaikutus näkyy vasta pitkällä aikavälillä. Pitkäjänteinen tekeminen, kuten kuoroharrastus, tukee lapsen tunnemaailman kehitystä. Matvejeff-Haapaniemi (2015) on tutkinut opinnäytetyössään Metropolia ammattikorkeakoulussa Tapiolan kuoron toimintaa otsikolla Lapsikuoro sosiaalisten taitojen kehittäjänä. Matvejeff-Haapaniemi kirjoittaa kuorotoiminnasta lapsen kehityksen ja sosiaalisten suhteiden näkökulmasta. Kuoroa voi pitää sosiaalisena yksikkönä. Laulajien kesken vaaditaan yhteistyötä ja toimimista kokonaisuutena. Jokaisen yksittäisen henkilön panos vaikuttaa yhteiseen lopputulokseen. Laulajisto oppii myös toisiltaan yhdessä tekemällä. Kuorossa tapahtuu myös vertaisoppimista, jossa tärkeää on aktiivinen osallistuminen, vuorovaikutus ja sitoutuminen. Lapsikuoro ei pysty toimimaan optimaalisesti, jos se ei samalla ole kuoro ja sosiaalinen yhteisö (Matvejeff-Haapaniemi 2015, 15.) ”Pitkän koulupäivän jälkeen kuoroon tullessa energiatasot olivat alhaalla, mutta musiikin tekemisestä ja ystävien näkemisestä sai lisäenergiaa”, Matvejeff-Haapaniemi (2015) kirjoittaa. Hänen kokemuksensa Tapiolan kuorosta on, että kuorossa viihtymiseen vaikuttavat johtajaa enemmän ystävät. Saman päätelmän ystävien merkityksestä ovat tehneet seniorikuorojen kesken tehdyssä tutkimuksessa Kuorolaulajien elämänlaatu työryhmä Louhivuori- Siljander- Luoma - Johnson (2009).

Singing together – kansainvälinen kuorotutkimus (2005) suomalaisen ja etelä-afrikkalaisen kuorotoiminnan välillä on pyrkinyt selvittämään kuorolaulun tuottamaa sosiaalista pääomaa. Tutkimuksessa selvitettiin myös, millainen merkitys kuorolaulajalle kuoron sosiaalisilla suhteilla on. Tutkimuksen tuloksissa selvisi, että kuorolaulu on tärkein tai yksi tärkeimmistä harrastuksista. Tärkein syy laulaa kuorossa oli laulutaidon kehittyminen. Yhteenkuuluvuuden tunne, elämykset ja ystävyysuhteet olivat myös merkityksellisiä syitä laulaa kuorossa. Ystävyysuhteet korostuivat etenkin etelä-afrikkalaisissa kuoroissa. Ystävyysuhteiden myötä tutkimukseen osallistuneet kokivat kuoron paikkana, jossa voi puhua omista, henkilökohtaisistakin asioista. (Louhivuori, Salminen & Lebaka 2005, 81-92.)

Tajakka (2013) on tutkinut maisterintutkielmassaan ikäihmisten kuoroharrastusta. Syitä kuorolaulun harrastamiseen löydettiin Tajakan tutkimuksessa useita ja ne olivat haastateltavien kesken hyvin samankaltaisia. Laulamisen ja musiikin viehätys olivat tärkeimmät syyt harrastamiselle. Sosiaaliset suhteet ja elämänmittaisen harrastuksen mukana tullut tottumus olivat useamman henkilön harrastamisen perustelujen taustana. Aikaisempina vuosina kuoromatkat olivat olleet merkittäviä motivaattoreita kuorolauluun. (Tajakka 2013.)

Lapsikuoron toiminnasta tehtyjä tutkimuksia on verraten vähän. Yhteisöllisyyden ja vuorovaikutteisuuden näkökulmasta kuoroissa pätee samat lainalaisuudet laulajien iästä riippumatta. On kuoronjohtaja ja on kuorolaiset. Lapsikuoro eroaa kuitenkin muista kuoroista siinä, että lapset ovat kriitikittömämpiä kuin aikuiset. Tämä on sekä hyvä että huono piirre. Kuoronjohtajan työskentelytapoja ei lapsikuoroissa niin helposti kyseenalaisteta. Tämä fakta tekee kuoronjohtajan työskentelystä myös haastavan. Sibelius-Akatemian Kuopion osaston osastojohtaja Seppo Kirkinen kirjoittaa (1999) seurakuntien lapsikuorotoiminnasta. Työskentely lapsikuoron kanssa on erittäin haastavaa, mutta samalla palkitsevaa. Lapsikuoron johtajalta vaaditaan mm. hyvää suunnittelua, huumorintajua, pedagogista tietämystä ja otetta, positiivisuutta, vastuullisuutta, tavoitteellisuutta, pitkäjänteisyyttä ja kärsivällisyyttä. Hyvä tulos saavutetaan sitkeän harjoittelun ja yhteistyön tuloksena. Kuoronjohtajan tulisi olla napakka ja suorasanainen sekä samalla lempeä ja positiivinen. Kannustava ote tuottaa parhaimman tuloksen. Laulamisen, laulujen, äänenhuollon, oikean hengityksen ja asenteen lisäksi lapset oppivat kuorossa sosiaalisuutta, suvaitsevaisuutta itsekuria, kärsivällisyyttä, oma- aloitteisuutta ja itsensä ja toisten hyväksymistä. Näitä asioita voitaneen pitää myös kristillisinä hyveinä. (Kirkinen 1999, 30-32.)

Lapsikuorotoiminta on osa seurakunnissa tehtävää musiikkikasvatusta. Jauholan Sibelius-Akatemiassa tekemä lopputyö vuodelta 1991 tutki lapsikuorotoimintaa Mikkelin hiippakunnassa vuonna 1989. Jauholan tutkimuksessa oli mukana 29 seurakunnan lapsikuoroa. Suurin osa kuorolaisista oli 7–12-vuotiaita. Kuorot esiintyivät pääasiassa jumalanpalveluksissa. Jauholan lapsikuorotutkimus antaa kuvan perusseurakuntakuorosta. Lapsikuoroissa usein, kuin myös Jauholan tutkimustuloksissa, kuoron suurimpia ongelmia

on laulajien suuri vaihtuvuus. Useimmat seurakunnat tarjoavat lapsille kuorotoimintaan myös luontevaa jatkuvuutta: lapsikuorolaisista kasvaa nuortenkuorolaisia ja heistä taas mahdollisia kirkkokuorolaisia. Kuorotyö tarjoaa kaikenikäisille laulajille uudenoppimista, sosiaalisuutta, verkostoitumista ja musisoinnin iloa. (Jauhola 1991.)

Jokilaaksojen lasten laulujuhlaohjelmiston värittäjäksi halusimme ottaa mukaan myös kehorytmit. Kehorytmit ovat kuuluneet monien kulttuurien musiikkiperinteeseen vuosisatojen ajan. Lapsi ja musiikki seurakunnassa – julkaisu (2015) kuvaa kehosoittamista. Carl Orff toi kehorytmiikan ensimmäisten joukossa musiikkikasvatuksen ainekseksi. Kehorytmit toimivat Orff - pedagogiikassa myös valmistavina harjoitteina rytmien siirtämisessä rytmisoittimille sekä siltana musiikkiliikuntaan. Kehorytmit taipuvat niin aikuisten kuin lastenkin musiikkikasvatuksen menetelmäksi. Kehorytmiikka on kokonaisvaltaista toimintaa. Siinä kehittyvät havainnointikyky, motoriiikka ja koordinaatiokyky, liikesarjojen muistaminen ja ilmaisulliset taidot. Myös aistit nauttivat, sillä kehorytmiikka ruokkii auditiivista, visuaalista ja lihaskinesteettistä hahmottamista. Kehorytmiikan luonteeseen kuuluu vahvasti myös yhteisöllisyys. Se toteutuu yhteisen sykkeen ja rytmin löytymisessä. Tässä toteutuu jaettu ilo. (Lapsi ja musiikki seurakunnassa 2015, 29-30.)

1900- luvun vahvat keskieuropallaiset musiikkipedagogiikat, Orff ja Kodály, korostavat laulamisen ja osallisuuden merkitystä musiikkikasvatuksessa. Laulamisen merkitys korostuu etenkin Kodály – pedagogiikassa. ”Paras instrumentti on ihmisen oma ääni. Tärkeää on, että lauluohjelmisto olisi monipuolinen”. (Fredrikson 2006.) Orff - pedagogiikan tunnusmerkkeinä on muun muassa matalan kynnyksen osallistuvuus. Ervasti (2003) avaa Orff- pedagogiikan perusideaa: on tärkeää päästä osallistumaan musiikin tekemiseen heti. Aktiivinen ja luova musisointi tuodaan jokaisen ulottuville ilman että oppilaalta edellytettäisiin aikaisempia musiikkiopintoja tai erityislahjakkuutta. Musisointi on palkitsevaa, mielihyvää tuottavaa, kun se tapahtuu yhdessä muiden kanssa ei- kilpailevassa ilmapiirissä. Ilo on opetuksen lähtökohta. Carl Orff painotti pedagogiikassaan myös kehosoittimen merkitystä. Tämän päivän musiikkikasvattaja tekee opetusprosessistaan persoonallisen, omannäköisensä ottaen soveltuvia osia eri pedagogisista näkemyksistä. (Ervasti 2003.) Lasten laulujuhlien yhtenä tärkeänä tehtävänä on vahvistaa yhteislaulun

asemaa ja tuoda laulamisen positiivisia merkityksiä ja vaikutuksia tietoisuuteen. Matalan kynnyksen osallisuus ja laulun ilo ovat johtajatuksena juhlia järjestettäessä.

Kuorotyö haastaa tekijänsä monella tasolla. Kuoronjohtajan pitää miettiä miten saada laulavat lapset/ nuoret/ aikuiset toimimaan ryhmänä ja miten motivoida laulajia. Kuoron eteen ei voi tulla valmistautumatta. On tiedettävä, mitä tehdään ja miten. Kuorohengen luomisessa johtajalla on vastuu - ryhmäytyminen on tärkeää. Kuorotyön jäntevöittäminen erilaisilla projekteilla on mielekästä ja mukavaa sekä laulajille että johtajalle. Tähtäyspisteinä toimii esimerkiksi kuoromatka, levyprojekti tai konsertti. Kuoronjohtajan musiikillisia vahvuuksia ovat mm. soittotaito, transpoinintaito, sovitustaito, puhtauden kuulemisen taito ja musiikinteorian ja – historian tuntemus. Kuoronjohtajalta vaaditaan myös muita taitoja - luontaista johtajuutta ja itseluottamusta. Federley (2001) listaa maisterintutkielmassaan kuoronjohtajan sosiaalisia ominaisuuksia. Kuoron johtaminen ei ole vain kuoron harjoittamista ja johtamista konserteissa, vaan johtajan vaikutus ulottuu kaikkeen siihen mitä kuorossa tehdään. Johtaja valitsee kuorolaulajat ja määrittelee ohjelmiston. Musiikillinen kyvykkyys ei pelkästään riitä vaan on osattava myös motivoida kuorolaisia. Kuoronjohtajalta toivotaan heittäytymiskykyä, innostuneisuutta, uteliaisuutta, estottomuutta ja kokeilunhalua, rohkeutta laittaa itsensä likoon. Tulemalla omien, turvallisten rajojen ulkopuolelle kuoronjohtaja näyttää hyvää esimerkkiä kuorolaisilleen ja kannustaa haastamaan omia rajojaan. Kuoronjohtajalla tulisi olla rohkeutta toteuttaa asioita uudella tavalla, sillä käyttökelpoisia uusia tapoja maailmasta löytyy useita. (Federley 2001, 147-149.)

Kuorossa kuoronjohtaja on opettaja ja kuorolaiset ovat oppilaita. Kuorotyössäkin musiikin oppimisen kolme tärkeintä merkitystä, mieltä ja motiivina ovat 1. musiikki itsessään ja sen tuottamat vaikutukset (kehollisuus, tajunta ja tajunnan rajapinta), 2. oma pystyvyys, hallinnan tunne musiikin tekemiseen ja vastaanottamiseen (minä osaan - tunne) sekä 3. vuorovaikutteisuus (kuorolaisena ja osana kuoroa). Kuorossa laulajan instrumenttina on oma keho. Jokainen laulaja oppii kuorossa oman kehon kuulemista ja hallintaa, oman äänen ja omien mahdollisuuksien löytymistä laulajana. Tällä kaikella on myönteinen vaikutus itsetuntoon. Instrumentti, oma ääni, on parhaimmillaan oman kehon jatke. Se on laulajalla aina mukana. (Kosonen 2015.) Perusopetuksessa musiikkikasvatus on kasvamista

musiikkiin. Yhtenä keskeisenä osa-alueena on laulaminen. Ensimmäisillä luokillaan oppilaan musiikillisena tavoitteena on muun muassa, että lapsi oppii käyttämään luontevasti omaa ääntään ja ilmaisemaan itseään laulaen (Ruokonen & Grönholm 2005).

Lasten laulujuhlille valmistautuessa jokainen opettaja on harjoituttanut laulujuhlaohjelmiston oppilaidensa kanssa. Olemme tavoitelleet monipuolisen ohjelmiston hallintaa. Kun kouluissa tehdään työtä ohjelmiston eteen, tavoitteena on pystyvyyden tunne, ohjelmiston hallinta ja osaaminen. Oppilas voi osana kuoroa jo omassa luokassaan kokea vuorovaikutteisuutta. Kun laulujuhlapäivänä kaikki 11 kunnan lapset saapuvat Haapavedelle, toivoaksemme saamme yhdessä kokea saman tunteen: minä osaan. Osaamisen kautta pääsemme myös osalliseksi flow - tunteesta, joka irrottaa meidät hetkeksi arjesta ja hetkestä. Flow koostuu seuraavista tekijöistä: 1. tavoitteiden asettaminen (haasteen ja taitojen tasapaino, selvä määränpää), 2. toimintaan uppoutuminen (tietoisuuden ja toiminnan yhdistyminen), 3. tarkkaavaisuuden suuntaaminen siihen, mitä tapahtuu (keskittyminen, hallinnan tunne, itsetarkkailusta vapautuminen) ja 4. välittömästä kokemuksesta nauttiminen (ajantajun menettäminen ja palkitseva kokemus) (Csikszentmihalyi 1990, 300-306). Tätä kaikkea toivomme Kala- ja Pyhäjokilaaksojen lasten laulujuhlan olevan.

Lastenpsykiatri Jari Sinkkonen luennoi Suomen Kulttuurirahaston vuosijuhlissa 27.2.2016. Hän sanoo Kulttuuri – lapsen megavitamiini - otsikoidussa luennossaan näin:

” Luovuuden merkitystä lapsen ja nuoren mielenterveydelle ei ymmärretä tarpeeksi hyvin. Lapsi tai nuori, joka on osallistunut ryhmän jäsenenä johonkin luovan toiminnan projektiin, ei enää koskaan ole entisensä. Hän on saanut näkymän toiseen todellisuuteen. En osaa kuvitella parempaa mielenterveyden tukea ja häiriöiden ennaltaehkäisyä kuin luovaan toimintaan osallistuminen. Lasta on altistettava kulttuurille, sille kaikkein parhaimmalle ja hienoimmalle, jota ihmiskunta on tuottanut”. (Sinkkonen 2016.)

Kulttuurin, yhteisöllisyyden ja luovuuden nimissä lasten laulujuhlat kannattaa järjestää.

4 Laulujuhliin osallistuvat organisaatiot

Jokilaaksojen lasten laulujuhlat toteutettiin yhdessä Haapaveden seurakunnan ja eri kuntien peruskoulujen kanssa. Toimimme käytössä olevan opetussuunnitelman puitteissa.

4.1 Peruskoulu

Peruskoulun opetuksen yleisenä tavoitteena ja tehtävänä on luoda perusta oppilaiden yleissivistykselle. Perusopetus perustuu käsitykseen lapsuuden itsearvoisesta merkityksestä. Jokainen oppilas on ainutlaatuinen ja arvokas. Jokaisella on oikeus kasvaa täyteen mittaansa ihmisenä ja yhteiskunnan jäsenenä. Jokaiselle on tärkeää kokemus osallisuudesta ja mahdollisuudesta olla osaltaan rakentamassa yhteiskuntaa. Jokainen oppilas tarvitsee kannustusta ja yksilöllistä tukea. Peruskoulussa oppilas rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja – katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa. Samalla hän luo suhdetta itseensä, toisiin ihmisiin, yhteiskuntaan, luontoon ja eri kulttuureihin. Perusopetus tukee oppilaan kasvua ihmisyyteen, jonka ihanteena on pyrkimys totuuteen, hyvyyteen, tasa - arvoon ja rauhaan. (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet POPS 2014.)

4.2 Opetussuunnitelma

Opetussuunnitelmauudistus tai -päivitys tehdään noin kymmenen vuoden välein. Tuoreimman perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet on hyväksytty opetushallituksessa 2014. Opetussuunnitelma otetaan käyttöön vuosiluokkien 1–6 osalta 1.8.2016. Tutkimukseni aiheen, Lasten laulujuhlien kohderyhmänä ovat vuosiluokat 3–6. Tässä osiossa keskityn tarkastelemaan opetussuunnitelmaa nimenomaan 3–6-luokkalaisten kannalta. Perusopetuksen opetussuunnitelman (POPS 2014) perusteet on laadittu perustuen oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja ratkaisemaan ongelmia sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Oppiminen on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän

rakentamista. Kieli, kehollisuus ja eri aistien käyttö ovat ajattelun ja oppimisen kannalta olennaista. Uusien tietojen ja taitojen oppimisen rinnalla oppilas oppii refleктоimaan oppimistaan, kokemuksiaan ja tunteitaan. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa oppimista. (POPS 2014, 17.)

Uuden opetussuunnitelman (POPS 2014) tavoitteena on ns. laaja-alainen osaaminen. Sillä tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Osaamisella tarkoitetaan kykyä käyttää tietoja ja taitoja eri tilanteiden edellyttämällä tavalla. Laaja-alaisen osaamisen tarve nousee ympäröivästä, muuttuvasta maailmasta. Ihmisenä kasvaminen, opiskelu, työnteko sekä kansalaisena toimiminen edellyttää nyt ja tulevaisuudessa tiedon- ja taidonalat ylittävää ja yhdistävää osaamista. Laaja-alaisen osaamisen erityistavoitteena on rohkaista oppilasta tunnistamaan oma erityislaatuisuutensa, omat vahvuutensa ja kehittymismahdollisuutensa sekä itsearvostuksen lisääminen. Oppilaat kasvavat maailmaan, joka on kielellisesti, kulttuurisesti, uskonnollisesti ja katsomuksellisesti moninainen. Kulttuurisesti kestävä elämäntapa ja monimuotoisessa ympäristössä toimiminen edellyttävät ihmisoikeuksien kunnioittamiselle perustuvaa kulttuurista osaamista, arvostavan vuorovaikutuksen taitoja ja keinoja ilmaista itseään ja näkemyksiään. (POPS 2014, 21.)

Opetussuunnitelma mahdollistaa monialaisten oppimiskokonaisuuksien järjestämisen. Tällainen on myös Lasten laulujuhlatapahtuma. Opetuksen eheyttäminen mahdollistaa erilaisten oppimiskokonaisuuksien yhdistämisen yli oppiainerajojen. Erilaiset tapahtumat, leirikoulut ja teemapäivät voidaan toteuttaa oppimiskokonaisuuksina.

Musiikin opetuksen tehtävänä on luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen toimintaan ja aktiiviseen kulttuuriseen osallisuuteen. Oppilaiden musiikillinen osaaminen laajenee, mikä vahvistaa myönteistä suhdetta musiikkiin ja luo pohjaa musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Toiminnallinen musiikin opetus ja opiskelu edistävät oppilaiden musiikillisten taitojen ja ymmärryksen kehittymistä, kokonaisvaltaista kasvua ja kykyä toimia yhteistyössä muiden kanssa. Näitä vahvistetaan ottamalla musiikin opetuksessa huomioon oppilaiden musiikilliset kiinnostuksen kohteet, muut oppiaineet, eheyttävät

teemat, koulun juhlat ja tapahtumat sekä koulun ulkopuolella tapahtuva toiminta. Musiikillisissa tavoitteissa vuosiluokilla 3–6 on kirjattu muun muassa, että oppilas rohkaistuu osallistumaan yhteismusisointiin. Kulttuurisen ymmärryksen ja monilukutaidon tavoitteena on, että oppilas tarkastelee musiikillisia kokemuksiaan. Musiikki oppilaan omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa käsittelee oppilaan kokemuksia ja havaintoja musiikista koulussa ja koulun ulkopuolella. Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä myös muihin oppiaineisiin. Opetussuunnitelman ohjelmistokysymykset 3–6-luokilla kiinnittää erityistä huomiota oppilaan omaan kulttuuriseen taustaan sekä kulttuuriperinnön vaalimiseen. Kulttuurista ymmärrystä pyritään myös avartamaan. Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti lastenmusiikkia, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Oppilasta pyritään rohkaisemaan omaan luovaan tuottamiseen ja säveltämiseen. (POPS 2014, 263-266.)

Lasten laulujuhlaohjelmisto pyrkii myös osaltaan vastaamaan opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin ottaen mukaan monipuolista lasten musiikkia, musiikkia maailmalta, huomioiden kansainvälisyyden ja pakolaisteeman. Populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia on myös mukana eikä paikallisuuttakaan ole unohdettu.

4.3 Seurakunta

Kirkon musiikki lähtee liikkeelle teologisesta perusoivalluksesta: kristillinen usko näkee musiikissa, erityisesti sen aineksissa, Jumalan luomistyön ja -lahjan. Tämä ajatus ulottuu kaikkeen musiikkiin. Musiikki ei elä tyhjiössä vaan ihmisten käytössä. Näin ollen se on voimakas kommunikointiväline. (Lapsi ja musiikki seurakunnassa 2015, 5.)

Musiikki seurakunnassa mielletään usein sen palveluarvon kautta. Jumalanpalvelusten ja toimitusten musiikki on sen näkyvintä osaa. Musiikin asema perustuu kuitenkin kirkon olemukseen. Kirkko itsessään on laulava kirkko, ecclesia cantans. (Hannikainen 2003.) Uskonpuhdistajamme Martti Lutherkin totesi musiikin voiman:

”Rakastan musiikkia, koska se on Jumalan lahja. Se tekee mielen iloiseksi, karkottaa paholaisen ja synnyttää vilpitöntä iloa”.

Seurakunnan musiikkielämään vaihtelevuutta tuo erilaiset ja eri toimijoiden kanssa yhteistyöllä toteutetut projektit. Musiikkikasvattajana kanttori on tekemisissä kaikenikäisten seurakuntalaisten kanssa. Kasvatus on paljolti läsnäoloa koko persoonalla, kohtaamista ja ennen muuta toimimista muusikkona kohdaten ihmiset heidän erilaisissa elämäntilanteissaan (Lintunen 2003,430). Useimmissa seurakunnissa toimii eri-ikäisten kuoroja ja musiikkiryhmiä: vauva- ja perhemuskareita, lapsi-, nuorten-, kirkko- ja seniorikuoroja. Kuorotoiminta seurakunnassa tarjoaa yhteyden toisiin ihmisiin ja pyhän kokemisen mahdollisuuden.

Lapsi on osa yhteisöä ja erilaisia ryhmiä. Musiikki on kaikkea kulttuuria ja yhteisöllisyyttä vahvistava tekijä. Se auttaa lasta liittymään siihen kulttuuriin ja uskuntoon, jonka vaikutuspiirissä hän elää. Musiikki on valtava voima, joka voi olla läsnä lapsen ja hänen perheensä elämässä hyvin myönteisellä tavalla. Se tukee, ohjaa, voimaannuttaa ja lohduttaa. Musiikki on tunteiden tulkki ja mahdollistaja. Musiikki rakentaa siltoja, yhteisöllistää ja osallistaa monella tavalla. Lapsikuorot ovat monen seurakunnan perustoimintaa. Lapselle annetaan mahdollisuus ryhmässä toimimiseen. Monelle lapselle kavereiden tapaaminen, oleminen ja laulaminen on kuoron tärkein juttu. Lapsikuoron pitäisi aina olla olemassa lasta varten. Tämä ajattelutapa ohjaa myös lapsikuoropedagogiaa. Liikkeelle lähdetään aina tästä tietystä ryhmästä, etsitään sille sopivaa musiikkia ja tehtäviä. Lapsikuoro on ilon välittäjä. (Lapsi ja musiikki seurakunnassa 2015, 6, 38.)

Piispainkokous on hyväksynyt vuonna 1988 kirkon musiikkikasvatuksen tavoiteohjelman. Sen mukaan yleistavoite on auttaa ihmistä ymmärtämään musiikin merkitys kirkossa, kokemaan musiikki tärkeänä kasvulleen kristittyinä ja löytämään elämässään musiikillisen ilmaisun mahdollisuuksia. (Lintunen 2003, 427.) Kirkkohallitus on julkaissut vuonna 2004 Varhaisiän musiikkikasvatus-asiakirjan. Lapsi ja musiikki seurakunnassa- julkaisu pyrki alun perin täydentämään vuoden 2004 asiakirjaa, mutta työryhmä päätyi pian tekemään erillisen asiakirjan ensisijaisesti seurakunnan työntekijöitä varten. Lapsi ja musiikki seurakunnassa -asiakirja pyrkii vastaamaan kysymyksiin miksi, kenelle ja mitä on musiikki lapsen kanssa seurakunnassa. (Lapsi ja musiikki seurakunnassa 2015.) Tällainen julkaisu on

tarpeen. Seurakuntien musiikkikasvatuksen ohjeistukset ovat yleisellä tasolla, valtakunnallisia. Paikallisuutta ja seurakuntakohtaisuutta pitäisi kyetä korostamaan ja entistä enemmän pitää esillä verkostoitumisen ja yhdessä tekemisen mallia. Harmillista on, jos seurakuntalaisen musiikillisen ilmaisun mahdollisuudet rajautuvat kirkkomuusikon ammattitaitoon.

Viime vuosien voimakas kirkosta eroamisen "buumi" on saattanut useat pienet seurakunnat taloudelliseen ahdinkoon. Kun toimintamäärärahat kirkollisverotulojen heikkenemisen johdosta vähenevät, seurakunnat joutuvat miettimään toimintaansa entistä tarkemmin. Työtä tehdään usein myös entistä pienemällä työntekijäjoukolla. Talouden ahdingossa korostuu se seurakunnissa tehtävä työ, jota tehdään vapaaehtoisuuden pohjalta. Kuorotyö on paljolti tätä. Oulun seudulla ilmestyvän kirkon viikkolehden, Rauhan tervehdyksen pääkirjoitus (2016, 28.4.) on otsikoitu Musiikki on seurakuntatyön kivijalka. Vt. päätoimittaja Hannu Ojalehto (2016) kirjoittaa:

Seurakuntatilaisuus, josta puuttuu tyystin musiikki, on melkoinen harvinaisuus. Jos ei muuta, niin lauletaan yhdessä virsi tai hengellinen laulu. Virsi on seurakunnissa musiikin kivijalka, mutta varsinainen musiikkitoiminta pitää sisällään paljon enemmän. Silloin tulevat kuvaan mukaan kuorot, orkesterit, laulu- ja soitinyhtyeet, lauluryhmät, nuorisobändit ja musiikkileikkikoulut.

Ojalehto korostaa kirjoituksessaan kanttoreiden työn monimuotoisuutta (2016):

Kanttorit ovat monitaitoisia musiikin ammattilaisia. Heidän tehtävänsä on kehittää ja johtaa seurakunnan musiikkityötä. Siinä korostuu monitasoisen yhteistyön merkitys. Seurakuntien omissa kuoroissa toimii suuri vapaaehtoisten joukko. Monet heistä tekevät niissä kymmeniä vuosia kestävä ”uran”. Luottamushenkilöillä ja johtavilla viranhaltijoilla on vastuu, että heidän työpanostaan arvostetaan. Musiikkityölle on turvattava seurakunnissa riittävät toimintaresurssit. Jos työala kiihtyy, sen mukana menetetään paljon.

Seurakuntien musiikkikasvatusta tehdään pääasiassa kanttoreiden voimin. Työtä voidaan painottaa työntekijän omien vahvuuksien ja intressien pohjalta. Erkkilä (2003) kirjoittaa kanttorin työkentästä Kirkkomuusikin käsikirjassa Kanttorin tehtävät -otsakkeen alla. Laajasta työkentästä seuraa kanttorin työhön monenlaisia paineita. Työyhteisössä kanttori edustaa usein yksin omaa työalaansa. Hänen pitäisi yhtä aikaa olla urkuri, yksinlaulaja, kuoronjohtaja, gospelmuusikko, klassisen musiikin edustaja ja osaaja, konserttien järjestämisestä kiinnostunut organisaattori, tiedottaja jne. Yksi ihminen ei voi hallita kaikkea. (Erkkilä 2003, 490.)

Kuorotyö on seurakunnan musiikkityön keskiössä jumalanpalveluselämääkin ajatellen. Kuorotoiminta eri ikäisten kesken on myös osaltaan osallistamassa ja tuomassa seurakuntalaisia kirkon toimintaan mukaan. Kirkkomuusikoiden koulutuksessa olisi hyvä entistä vahvemmin näkyä musiikkikasvattajuuden merkitys ja tätä taustaa vasten musiikkikasvattajan persoonan kokonaisvaltainen kehittäminen ja tukeminen.

Yhteistyötä seurakunnan ja koulujen kesken tehdään monella tapaa. Seurakunnan nuorisohjaajat vierailevat yläkouluilla rippikoulun, erilaisten seurakunnan nuorisotyön toiminnasta tiedottamisten ja koulupäivystyksen merkeissä. Kanttorit pitävät kouluilla mm. virsikasvatusta, aamunavauksia ja koulukinkereitä. Yhteistyössä toteutetaan esimerkiksi Suvivirsi- tapahtumia, yhteiskunnallisia juhlia (itsenäisyyspäivä, kansallinen veteraanipäivä) ja koulukirkkoja. Heinosen (2014) mukaan uskonnonvapauslaki ohjaa hengellisen musiikin käyttöä kouluissa. Koulussa järjestettävät tilaisuudet on jaettu kaikille oppilaille yhteisiin tilaisuuksiin, jotka ovat tunnustuksettomia sekä uskonnollisiin tilaisuuksiin. Kuitenkaan esimerkiksi Suvivirren laulaminen ei tee tilaisuudesta tunnustuksellista, vaan se välittää ja ylläpitää suomalaista kulttuuriperinnettä ja kuuluu suomalaiseen juhlatraditioon. Useiden tutkimusten mukaan hengellistä musiikkia käytetään kouluissa kolmessa eri käyttöyhteydessä: eri oppiaineiden tunnilla, koulun yhteisissä juhlissa sekä koulun uskonnollisissa tilaisuuksissa. (Heinonen 2014, 347- 371.)

Seurakunnan musiikkityötä tehdään pääsääntöisesti kirkolla, sen toiminnallisissa tiloissa. Kirkon musiikkikasvatus voi kuitenkin jalkautua myös kirkkorakennuksen ulkopuolelle. Tästä oiva esimerkki on myös Jokilaaksojen lasten laulujuhlat.

4.4 Taustaorganisaatiot

Kala- ja Pyhäjokilaaksojen lasten laulujuhlille on kutsuttu mukaan kolmentoista eri jokilaaksojemme kunnan alakouluikäisiä lapsia opettajineen. Kutsuttuja kuntia ovat Merijärvi, Pyhäjoki, Oulainen, Haapavesi, Kärsämäki, Kalajoki, Alavieska, Ylivieska, Nivala, Haapajärvi, Pyhäjärvi, Reisjärvi ja Sievi. Mukaan kutsuttiin myös Haapaveden

lisäksi viiden eri seurakunnan kanttorit lapsikuoroineen. Nivala, Kalajoki, Oulainen, Pyhäjoki ja Kärsämäki ovat mukaan kutsuttuja. Seurakuntien lapsikuoroissa laulavat lapset ovat myös koululaisia ja moni on mukana myös koulun kuorossa. Kun laulujuhilla kukaan ei varsinaisesti esiinny, vaan kaikki laulamme yhdessä, seurakuntien lapsikuorolaiset ovat koululuokkiensa kanssa. Viikoittaisissa kuoroharjoituksissaan seurakunnan lapsikuorolaiset saavat ylimääräistä ohjelmistoharjoitusta.

Haapaveden kaupunki on juhlilla mukana tarjoamalla juhlien pitopaikan, Haapaveden liikuntahallin kuluitta käyttöön. Kaupunginjohtaja Antti-Jussi Vahteala tuo juhlille tervehdyksensä. Haapaveden kaupungin ruokahuoltopäällikkö on juhlien ruokahuollosta vastaava henkilö. Haapaveden kaupungin alaisuudessa toimiva Jokihelmen opisto tuo oman panoksensa juhlille orkesterin muodossa ja juhlatilan visualisoinnissa. Orkesteri toimii pianosäestyksellisten laulujen lisänä säestystehtävissä. Kuvataideopettaja valmistaa kuvataideoppilaiden kanssa juhlatilaan kevätnäyttelyn. Lisäksi he tekevät mainosjulisteita, joidenka avulla lasten laulujuhlia mainostetaan ennakkoon. Jokihelmen opiston tanssiopettaja valmistaa kahden afrikkalaisen laulun tanssillisen tulkinnan oppilaidensa kanssa.

Haapaveden seurakunnan kirkkoherra tuo juhliin terveiset Kirkon ulkomaanavun matkalta Jordaniasta. Kanttorin vastuulla on juhlien kokonaisuus: juhlasuunnittelun koordinointi, juh latoimikunnan koollekutsuminen, yhteydenpito kaikkien kuntien vastuuopettajiin ja kaikkiin mukana oleviin opettajiin, yhteydenpito juhlilla mukana oleviin Haapaveden kaupungin eri toimijoihin: sivistysjohtaja, kaupunginjohtaja, ensiapuhenkilöstö, orkesterinjohtaja, kuvataideopettaja, tanssiopettaja, ruokahuolto, liikuntahallin vahtimestari, äänentoistosta vastaava henkilö sekä yhteydet Haapaveden opistoon, palo- ja pelastusviranomaisiin sekä juhlapäivänä kaikkien eri osa- alueiden yhteensovittaminen.

Haapaveden opiston mediakasvatuksen opettaja Tero Mononen vastaa lasten laulujuhlien dokumentoinnista. Opettaja Mika Hemmilä oppilaineen tulee juhlan järjestelyihin mukaan. Opiskelijat kiinnitetään tähän tapahtumaan osallistujiksi ohjaus-/ järjestyksenvalvoja- ja toimitsijatehtäviin Nuoriso- ja vapaa- ajanohjaaja- linjan 1. vuosikurssilta. Tero Mononen ja Mika Hemmilä ehdottivat, että tekisimme tästä juhlasta osan kumppanuuskampus-

ohjelmaa, jossa Haapavedellä on mukana Haapaveden lukio, Jokihelmen opisto, Jokilaaksojen musiikkiopisto ja Haapaveden opisto. Sovimme, että opettajat ilmoittavat minulle opiskelijoiden määrän ja sen perusteella suunnittelen työnjakoa. Jotta saisimme opiskelijat ”opinnollistettua” hyvin, laulujuhla viikon alussa kerron opiskelijoille tällaisen tapahtuman toteuttamisen taustoista ja koko prosessista. ”Tällä varmistamme sen, että ennen tilaisuutta kaikilla opiskelijoilla on kokonaiskuva mielessä ja he saavat oppimisen kannalta paremman käsityksen tekemisestä”, Haapaveden opiston opettajat kertovat. Opiskelijat tulevat juhlapäivänä olemaan apuna tilojen visualisoinnissa, ohjaustehtävissä, yleisessä järjestelyssä ja järjestyksenpidossa. Samoin he toimivat toisten aikuisten tavoin ja opettajien apuna opastajina ja neuvojina.

Opettaja Tero Mononen toimii kumppanuuskampus- hankkeen projektikoordinaattorina. Hän kertoo hankkeesta seuraavasti:

” Elokuussa 2015 käynnistyi Haapaveden Opiston, Haapaveden lukion, Jokihelmen opiston ja Jokilaaksojen musiikkiopiston yhteinen Kumppanuuskampus – hanke. Hankkeen tavoitteena on oppilaitosrajat ylittävän yhteistyön sekä uuden, joustavan, taloudellisen ja tehokkaan koulutus- ja oppimiskulttuurin sekä alueen vetovoimaisuuden kehittäminen. Kumppanuus on enemmän kuin yhteistyötä, se on luottamuksellinen, tasapuolinen ja avoin toimintatapa. Lukuvuonna 2015-16 on tarkoitus kehittää erityisesti oppilaitosten yhteistä toimintakulttuuria, yhteistä verkko-opetusta ja kurssitarjotinta. Tutkimus- ja kehittämissyhteistyötä tehdään yhdessä Oulun yliopiston kanssa. Hankkeen kehittämistoiminta kohdistuu sekä nuorten että aikuisten koulutuksen kehittämiseen. Yhteistyötä lisäämällä oppilaitokset vastaavat hallitusohjelman mukaisiin koulutusalan leikkauksiin. Uudet toimintatavat tähtäävät siihen, että koulutus pysyy laadukkaana leikkauksista huolimatta ja alueen koulutustarjonta säilyy leikkauksista huolimatta kattavana”. (Mononen 2015.)

Kumppanuuskampus- ideaa voidaan laulujuhlien tapaan laajentaa toimimaan myös oppilaitosten rajojen yli yhdessä kaupungin ja seurakunnan kanssa.

5 Tutkimusasetelma

5.1 Tutkimuskysymykset

Maisterintutkielmani on projektikuvaus, jossa kuvataan laulujuhlien järjestämisprosessi suunnittelusta toteutukseen ja toteutuksen arviointiin. Lasten laulujuhlat -projektin haasteena on, miten ja kuinka hyvin tavoitamme Kala- ja Pyhäjokilaaksojen alakouluikäiset lapset opettajineen. Tavoitteena on saada opettajat vakuutettua tällaisten juhlien ja koolle tulemisen tärkeydestä. Projektin edetessä selviää, kuinka merkityksellisenä juhlat nähdään koulumaailmassa ja ovatko opettajat valmiita uhraamaan työaikaansa ja -panostaan yhdelle koolle tulemist varten. Opetussuunnitelman puitteissa kouluilla on melko vapaat kädet ns. laaja- alaisten kokonaisuuksien toteuttamiseen. Miten siinä onnistuttiin näillä juhlilla? Mikä merkitys juhlien tiedottamisella ja etukäteisinformaatiolla on esimerkiksi lehdistölle? Entä yleisö, tavoittaako juhlatiedotus heidät, tuleeko laulujuhlille kuulijoita? Laulujuhlaohjelmistoon liittyvät kysymykset säästystapoineen ja eri tyylineen asettaa laulujuhlille omat haasteensa- millainen kokonaiskuva juhlien musiikillisesta annista jää? Juhlatoimikunnan kokoonpano ja sen toiminta projektin eri vaiheissa mietitytti myös etukäteen.

5.2 Tutkimusmenetelmä ja – aineisto

Lasten laulujuhlat- työ on projektikuvausta kaikesta siitä, mikä liittyy yhden päivän tapahtumaan; valmistelusta, suunnittelusta, arvioinnista, kokoustamisesta, tekemisestä, kontakteista ja ideoinnista. Tavoitteena on tarkastella sitä prosessia, jota käydään lasten laulujuhlia suunniteltaessa ja valmisteltaessa. Kuljemme matkan kesästä 2015 laulujuhlapäivään 21.4.2016, jonka jälkeen suunniteltua ja toteutunutta työtä reflektoidaan.

Työ on sekä toiminta- että tapaustutkimus. Toimintatutkimuksen tunnusmerkkejä ovat mm.käytännön hyöty, toiminnan kehittäminen. Haemme Kala- ja Pyhäjokialueelle

yhteislaulun henkeä kohottavaa puhtia ja eloa. Näemme tärkeänä yhteen tulemisen, laulun ilon tuottamisen, laulun tuomisen kaikkien ulottuville (kaikkia koululaisia on kutsuttu mukaan) ja yhteislaulun voiman. Tässä toteutuu käytännön hyöty: tavoittelemme tietyn ohjelmiston hallintaa, harjoittelemme sitä ja yhdessä saamme sitten juhlassa iloita tuotoksistamme ja osaamisestamme. Laulujuhlatoimikunta tavoittelee myös tällaisille juhlille jatkoa alueellamme. Tavoitteena on, että juhlia vietetään joka toinen vuosi eri puolilla Kala- ja Pyhäjokilaaksoa. Näin voisimme osaltamme olla kehittämässä yhteislaulujuhla- perinnettä ja pitää esillä laulamisen tärkeyttä. Samoin juhlamme edistävät sosiaalista vuorovaikutusta. Mukaan on kutsuttu 13 kuntaa ja 6 seurakuntaa. On tärkeää tulla koolle ja tavata naapurikunnista laulavia koululaisia. Opettajat voivat kokea kollegiaalisuutta jo juhliin valmistautuessa, harjoitteluvaiheessa.

Toimintatutkimuksen tunnusmerkit täyttyvät myös siten, että olen itse mukana toiminnassa. Lähestymistapani on tietoisesti subjektiivinen ja arvosidonnainen. Näen itse laulamiseen innostamisen niin tärkeänä osana musiikkikasvatusta, että olen valmis näkemään paljon vaivaa sen eteen, että voimme yhdessä laulaa ja nauttia yhdessä tekemisestä. Pienenä osana työtäni kuvaan myös musiikkineuvos Tapani Tirilän tekemää musiikkikasvatustyötä alueemme hyväksi. Arvostan hänen työtään suuresti ja hän on ollut aiempienkin lasten laulujuhlien vahva vaikuttaja ja alulle panija. Työssäni tämän tutkimuksen ja projektikuvauksen tekijänä täyttyy myös toimintatutkimuksen spiraali: ensin suunnittelu ja ideointi, sitten toiminta, joka tähtää ideoinnin onnistumiseen. Juhlien suunnittelun ja itse juhlankin aikana on tarkoitus havainnoida, raportoida ja reflektoida tapahtuman onnistumista. Toimintatutkimuksessa tutkijan oman roolin kuvaus toiminnan eri vaiheissa on tärkeää. Etenen projektikuvauksissa kirjoittaen ikään kuin päiväkirjaa. Pysin erittelemään tarkoin, mitä tapahtuu ja kenen toimesta, miten tehtäviä ja vastuita jaetaan toimikunnassamme (ks. 6.1 Suunnittelua, kokoontumisia, ideointia).

Tapaustutkimuksen tunnusmerkit työssä täyttyvät siten, että kohteena on yksi tapaus, Lasten laulujuhlat Haapavedellä 21.4. Työn alkupuheessa sivutaan aiemmin Oulussa pidettyjä lasten laulujuhlia. Laulujuhlien kokonaisuus koostuu erilaisista ulottuvuuksista, osasista. Tarkoitus on kuvata tapahtumaa tanssillisella tulkinnalla (kaksi afrikkalaista laulua, joihin Jokihelmen opiston pikkutanssijat tuovat tanssillisen näkemyksen).

5.3 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Lasten laulujuhlat - työ on projektikuvausta, jossa kerrotaan laulujuhlien taustaa ja syntyä, taustoihin vaikuttavia tekijöitä, raportoidaan juhlien juhlatoimikunnan työskentelyä, kerrotaan taustaorganisaatioista, esitellään laulujuhlaohjelmistoa ja juhlapäivän kulkua sekä lopuksi peilataan suunniteltua toteutuneeseen. Loppupohdinnassa kootaan ohjeita mahdollisille seuraavien laulujuhlien järjestäjille. Työ ei sisällä aineistoanalyysiä. Projektikuvauksen raportoinnin luotettavuudesta huolehditaan.

Laadullinen tutkimusote toteutuu työssä niin, että ne henkilöt, jotka ovat asemansa vuoksi tunnettuja, mainitaan nimeltä. Tällaisia henkilöitä ovat mm. juhlatoimikunnan jäsenet, Haapaveden kaupunginjohtaja Antti - Jussi Vahteala, ruokahuoltopäällikkö Arja Mertala, sivistysjohtaja Erkki Seitajärvi ja kirkkoherra Mauno Soronen. Nimeltä mainitaan myös Haapaveden kamariorkesterin johtaja Timo Hannula, kuvataideopettaja Leena Hannula, sekä Haapaveden opiston opettaja Tero Mononen. Samoin nimeltä mainitaan juhlatoimikunnassa mukana olevat opettajat sekä juhlien alkusysäykseen vaikuttaneen musiikkineuvos Tapani Tirilän. Tapanin haastattelu ja sen liittäminen osaksi tätä on tehty hänen suostumuksellaan. Tapani on myös ensin itse saanut tekstin luettavakseen. Kaikki lasten laulujuhlatoimikunnan jäsenet saavat koko työn tiedokseen ja luettavakseen ennen julkaisemista.

Laulujuhlien dokumentoinnista ovat saaneet tiedon kaikki koolle tulevat 800 lasta opettajiensa kautta. Juhlien Teosto - kysymys eli lauluihin ja laulujen esittämiseen liittyvät tekijänoikeusasiat on selvitetty ennen juhlia.

5.4 Tutkijan rooli - oma asiantuntijuus

Olen koulutukseltani kanttori, kirkkomuusikko. Kanttorin työssä musiikkikasvatus on paljolti kuoroissa tapahtuvaa. Johdan kolmea kuoroa: lapsi-, kirkko- ja veteraanikuoroa. Ikäskaala kattaa kaiken ikäiset. Periodiluonteisesti johdan myös nuorten kuoroa.

Kirkkomuusikkona koen olevani musiikin sekatyömies. Sellaisena kanttori myös mielellään pienillä paikkakunnilla nähdään, kun työkenttä on laaja ja musiikin tekijöitä harvassa. Työni monimuotoisuus sopii minulle erinomaisesti. Musiikinopettajan ja kirkkomuusikon työt ovat paljolti samansuuntaiset. On monenmoista tehtävää, ohjattavaa ja opetettavaa. On osattava toimia eri-ikäisten ja musiikillisesti eritasoisten ihmisten kanssa.

Kirkkomuusikko-musiikkikasvattaja -tematiikkaan voi sisällyttää monia ulottuvuuksia, mutta rajaan aiheen siihen, millaisena kirkkomuusikon rooli perinteisesti mielletään pienellä paikkakunnalla. Kanttorin työssä on eduksi, että työntekijä pystyy luontevasti toimimaan lasten kanssa (mm. päiväkerhot, kirkkomuskarit), nuorten kanssa (rippikoulu, bänditoiminta) ja aikuisten kanssa erilaisissa, säännöllisesti kokoontuvissa piireissä (aistivammaiset, seurakuntakerho, omaishoitajat, diakoniapiiri) sekä erityistä tukea tarvitsevien kanssa (mm. kehitysvammaiset). Työ haastaa kirkkomuusikon monimuotoisten työtehtävien edessä.

Tutkimusaiheeni ja asiantuntijuutta ajatellen on minulle eduksi, että olen tehnyt kirkkomuusikon töitä 20 vuotta. Olen ennättänyt soveltaa opintojen aikana saatuja tietoja ja taitoja työssäni. Ammatillista kasvua ja varmuutta työssä on tullut vuosien myötä tekemisen kautta. Musiikillisesti kirkkomuusikoiden koulutus on tasokasta ja monipuolista. Musiikinopettajaopinnot ovat tuoneet lisää varmuutta ja taitoja muun muassa kuorojen kanssa työskentelyyn. Samoin uudet lähestymiskulmat ja tavat eri-ikäisten kanssa musisointiin ovat tuoneet iloa omaan työtapaani kirkkomuusikkona. Ikä- ym. rajat ylittävät toimintatavat tuovat kuorolaisillekin uutta näkökulmaa ja uuden oppimisen iloa. Vakuuttavuus, osaaminen, uuden oppiminen, soveltaminen ja työn ilo ovat kaikki sanoja, joiden toivoisi työssään toteutuvan.

Moni meistä kirkkomuusikoista toimii seurakunnassaan yksin tai kaksin. Isommissa seurakunnissa on useampia kanttorin virkoja ja niissä työtä voidaan painottaa itse kunkin tekijän vahvuuksien ja mielenkiinnon mukaan. Yksin (tai kaksin) työskenneltäessä vertaistuki ja – apu jää puuttumaan. Työyhteisössään kanttori on usein ainoa oman alansa asiantuntija.

Ammatillinen tieto rakentuu Huhtinen-Hildénin mukaan (2012) kolmesta kokonaisuudesta, jossa kaikki osa-alueet tukeutuvat toisiinsa: 1. musiikkiin liittyvä teoreettinen, kokemuksellinen, käytännöllinen ja sosiokulttuurinen tieto. 2. opettamiseen liittyvä tieto

sekä 3. oman oppimisen ja jatkuvan ammatillisen kehittymisen ohjaamiseen liittyvä tieto (Huhtinen-Hildén 2012, 224). Tämä kolminaisuus pitäisi olla tavoitetilä myös kirkkomuusikon työssä ja jo koulutuksessa. Koen, että ennen muuta opettamiseen ja vuorovaikutukseen liittyvä kokonaisuus jää puutteelliseksi ja vähälle huomiolle. Ehkä musiikilliset tiedot ja taidot ottavat liian suuren palan kokonaisuudesta. Jatkuva ammatillinen itsensä kehittäminen on paitsi työntekijän itsensä (musiikinopettaja tai kirkkomuusikko) etu, mutta ennen muuta se on koko työyhteisön ja toivon mukaan innostuneiden oppijoiden etu. Musiikinopettaja- koulutus on tuonut leveämmät musiikkikasvatukselliset hartiat kirkkomuusikon koulutuksen rinnalle. Koulutukset täydentävät toisiaan.

Musiikillista monipuolisuutta voi edellyttää myös musiikin ammattilaisilta, jotka opettavat niin oman kuin maailman eri kulttuureiden musiikkeja. Musiikinopettajakoulutuksen suunnittelussa kulttuurisen murroksen tuomat haasteet on pyritty ottamaan huomioon mahdollistamalla työelämään siirtyvien tulevien musiikinopettajien mahdollisimman monipuoliset valmiudet. (Kosonen 2001, 136.)

Asiantuntija on sanana painava ja velvoittava. Siihen liittyy vastuuta, osaamista, vakavuutta, vakuuttavuutta, kokemusta ja valtaakin. Asiantuntijuuteen liittyy myös eettisiä velvoitteita. Mallina ja esimerkkinä oleminen luo painetta oman persoonan, työtapojen ja kasvatustilafilosofian kriittiseen tarkasteluun.

6 Laulujuhlat

6.1 Suunnittelua, kokoontumisia, ideointia

Laulujuhlatoimikuntaan kutsuin mukaan Nivalasta luokan- ja musiikinopettajan Elina Jussilan, Ylivieskasta luokanopettaja Sanna Hilosen sekä Oulaisista musiikkineuvos ja musiikinopettaja Tapani Tirilän. Juhlatoimikunta on päättänyt juhlien ajankohdasta, pitopaikasta, kulurakenteesta, juhlien laajuudesta, ohjelmistosta sekä laulujen säestyksistä ja johtamisista. Päävastuullisena järjestäjänä olen huolehtinut mm. juhlatilan visualisoinnin, äänentoiston ja juhlien dokumentoinnin, yhteydet Haapaveden kaupungin sivistysjohtajaan ja kaupunginjohtajaan, Haapaveden opistoon, liikuntatoimeen tilakysymyksissä sekä laulujuhlapäivän ruokailuun liittyvät asiat. Yhdessä olemme juhlatoimikuntana kokoontuneet viisi kertaa juhlanjärjestelyjen eri vaiheissa.

Marraskuu, 25.11.2015

Kokoonnuimme ensimmäisen kerran 25.11.2015 Haapavedellä. Juhlatoimikunnan jäsenet saivat kutsun tulla ensimmäiseen kokoukseen sähköpostitse. Sovimme yhdessä, että haastamme mukaan Kala- ja Pyhäjokilaaksojen koulut sekä Sievin ja Reisjärven. Lisäksi tehtäväkseni tuli kutsua mukaan kaikki alueemme kanttorit lapsikuoroineen. Jaoin ensimmäisessä palaverissamme tehtävät seuraavasti:

- Auli haastaa seurakuntien lisäksi mukaan Haapaveden ja Kärsämäen kunnat
- Tapani haastaa Merijärven, Pyhäjoen ja Oulaisen
- Sanna Kalajoen, Alavieskan ja Ylivieskan
- Elina Nivalan, Haapajärven, Pyhäjärven ja Sievin kunnat

Mukaan on haastettu kaiken kaikkiaan 13 kuntaa sekä kuusi seurakuntaa. Mietimme ensimmäisessä palaverissamme laulujuhlien puitteita ja ajankohtaa. Sovimme, että tiedustelen juhlien pitopaikkaa ja - aikaa Haapavedeltä. Selvitettyäni ajankohtaa Haapaveden kaupungin liikuntasihteeriltä, parhaimmaksi juhlapäiväksi valikoitui torstai 21.4.2016. Emme halunneet viedä ajankohtaa aivan toukokuulle saakka, koska kouluilla on

silloin itse kullakin omat kiireensä. Haapaveden kaupungin sivistysjohtaja lupasi täyden tukensa juhlien järjestämiseen sekä liikuntahallin kuluitta käyttöömme. Juhlatoimikunnassa toiveemme oli, että juhlat järjestyisivät arki- illalle. Juhlapäivän 21.4. on tarkoitus edetä seuraavasti:

- klo 14.00 lapset saapuvat Haapavedelle
- klo 14.30- 16.00 pidämme yhteiset lauluharjoitukset
- klo 16.00- 17.30 ruokailu Haapaveden yläkoululla
- klo 18 juhlat alkavat
- klo 19.15 kotimatalle

Tiedustelin Haapaveden kaupungin ruokahuoltopäälliköltä mahdollisuutta siihen, että laulajat ruokailisivat liikuntahallin välittömässä läheisyydessä olevalla yläkoululla. Hän tarjosikin ruokailua kohtuulliseen 4,65€ hintaan/ ruokailija. Omakustanteinen ruokailu olisikin ainoa juhlien kustannus matkojen lisäksi. Mietimme toimikuntamme kanssa myös, että pyydämme musiikinopettaja Timo Hannulan pikkusoittajineen mukaan juhlien laulujen säestyksen tueksi. Kutsu hänelle on esitetty. Juhlien äänentoistosta tarjouksen pyytää Sanna Hilonen.

Laulujuhla-kutsu lähetettiin kouluille, koulunjohtajille ja kanttoreille sähköpostitse 26.11.2015. Juhlatoimikunta kokoontuu seuraavan kerran 7.1.2016, jolloin mietimme ja päätämme juhlien ohjelmiston. Samaiseen päivämäärään mennessä olemme itse kukin omissa kutsuissamme ja haasteissamme pyytäneet opettajia ja kanttoreita ilmoittautumaan juhlille.

Tammikuu, 7.1.2016

Aivan kaikki haastamamme koulut eivät olleet vielä vastanneet juhlakutsuun, mutta sovimme, että kunhan ohjelmistomme on valmis, laitamme kutsun uudelleen ohjelmistoinen. Tähän mennessä tiedossamme oli kuitenkin jo, että noin 500 alakouluikäistä lasta Kala- ja Pyhäjokilaaksoista olisi ilmoittautunut opettajineen mukaan. Kokouksessamme aluksi esittelin juhlien tähän saakka sovitut asiat:

- omakustanteinen ruokailu hoidetaan Haapaveden yläkoulun tiloissa, joka sijaitsee juhlapaikkamme, liikuntahallin välittömässä läheisyydessä. Ruoan hinta on 4,65 €/ruokailija
- Haapaveden kaupunginjohtaja Antti- Jussi Vahteala tulee juhille esittämään tervehdyksensä
- liikuntahalli on kuluitta käytössämme koko juhlapäivän
- yleisistä asioista (kuten tuolien laittamiset, ensiapu) tulee huolehtimaan vapaaehtoiset, jotka kurssittautuvat Haapaveden seurakunnan vapaaehtoistyönkurssilla helmikuussa 2016
- juhlatilan visualisoinnista vastaa opettaja Leena Hannula kuvataideoppilaineen. He järjestävät juhlatilaan keväänäyttelyn
- Timo Hannula pikkusoittajineen tulee säestämään laulajia muutamassa laulussa
- juhlien aikana liikuntahallin tiloissa on käytössämme kahvio, jossa Haapaveden seurakunnan kirkkokuorolaiset tarjoavat kahvia ja virvokkeita

Ohjelmistokeskustelua tammikuussa

Kun lasten laulujuhlia on järjestetty Oulussa vuosina 2010 ja 2013, ideana on ollut tuoda mukaan jotain hengellistä lastenmusiikkia, jotain kansanmusiikkityyppistä, jotain tuoretta tästä päivästä, jotain mahdollisesti paikallista ja maakuntalaulu(t). Samoin ajattelimme, että laulujuhlien ohjelmiston monipuolisuus tulee esille, jos otamme mukaan jotain vanhaa lainaten, perinteitä ja hengellisyyttä kunnioittaen ja uutta musiikkia mukaan tuoreuttamaan. Halusimme mukaan myös ajatuksen tämän päivän pakolaistilanteesta (Pilvipeiton alla - laulu) kansainvälisyyttä unohtamatta (Senjua- kaanon, Tuuli soi- kaanon). Sovimme Elina Jussilan, Sanna Hilosen ja Tapani Tirilän kanssa, että tuomme 7.1. 2016 pidettävään palaveriin ehdotuksiamme juhlien lauluista. Minulla on kanttorin työssä tuntumaa erityisesti lasten hengelliseen musiikkiin, Tapani Tirilällä taas hieman oudompiinkin säveltäjänimiin ja luokanopettajilla, Elinalla ja Sannalla, on tuntuma koulumaailmaan. Mikä toimii, mikä on sopivan haastava, mikä on ns. yleissivistystä, millaista viestiä viemme ohjelmistolla kouluille? Halusimme ehdottomasti valita mukaan lauluja, joita myös luokanopettaja voi luokkansa kanssa harjoituttaa. Kaikki valitsemamme laulut ovat myös valittuja ajatuksella, että kaikki laulavat niitä yhdessä; että ne soveltuvat yhteislauluiksi. Sovimme niin, että teen

kaikista vakavasti esillä olleista lauluista listan yhteiseen sähköpostiimme ja sitten kukin juhlatoimikunnan jäsen kommentoi ja ehdottaa, mitkä laulut ottaisimme. Ohjelmistoon vaikuttaa myös tekijänoikeusasiat.

Tarkoitus on tiivistää laulupaketti 12-13 lauluun. Jo melko pian totesimme juhlatoimikunnan kanssa, ettei ehkä vielä ole suvivirren aika. Huhtikuulla voi olla monin paikoin vielä lumi maassa, joten säästimme suvivirren kevätjuhliin.

Helmikuu, 3.2.2016

Laulujuhlatoimikunnan kolmas palaveri pidettiin 3.2.2016. Helmikuun kokoontumisen tärkein tehtävä oli päättää laulujuhlaohjelmistosta. Laulut piti lyödä lukkoon, jotta saisimme ne opettajille eri kuntiin jakoon ja edelleen harjoiteltaviksi. Halusimme kokonaisuudessa huomioida perinteen, lasten ikätason, kansainvälisyyden, paikallisuuden ja laulujen sopivan haasteellisuuden alakouluikäisille. Laulujuhlakutsun otti kolmestatoista kutsutusta kunnasta vastaan yksitoista: Alavieska, Haapajärvi, Haapavesi, Merijärvi, Nivala, Oulainen, Pyhäjoki, Pyhäjärvi, Reisjärvi, Sievi ja Ylivieska.

Otimme mukaan seuraavat laulut (laulut eivät ole lopullisessa esitysjärjestyksessä):

Kymmenen virran maa
 Watuo
 Senjua
 Lehmänjenkkaa
 Muumilaakson tuulet
 Mörrimöykky
 Pilvipeiton alla
 Raparperin alla
 Rukous on silta
 Suojelusenkeli
 Toiseen maailmaan
 Viidakkolaulu
 Kevätmarssi
 You raise me up
 Frontside Ollie

Maakuntalaulumme Kymmenen virran maa on Oskar Merikannon säveltämä. Sanat ovat A.V. Koskimiehen. Ajattelemme juhlatoimikunnassa, että kuuluu yleissivistykseen osata oma maakuntalaulu. Watuo - laulu on senegalilainen kansansävelmä ja se on tarkoitus toteuttaa kolmiäänisenä, sikäli kun opettaja saavat stemmat opetettua oppilailleen. Toinen

afrikkalainen laulu on Senjua - kaanon. Senjua merkitsee ” hauska tavata”. Alkujaan laulu on syntynyt zulujen keskuudessa. Afrikkalaisten laulujen tulkinnan tueksi suunnitteilla on Jokihelmen opiston tanssiopettajan Pia Varuhin - Palon ohjaama tanssi. Lehmänjenkkaa - laulu on Ville Ojasen säveltämä, sanat ovat Pentti Rasinkankaan. Laulu kertoo hausalla tavalla Heluna- lehmästä. Laulu on kansanmusiikkia ja siten se juhlissammekin toteutetaan. Sanat istuvat erinomaisesti maaseutupitäjään. Näillä main vielä viljellään maata ja kasvatetaan lehmiiä. Laulu toimii erinomaisesti pienen kansanmusiikkibändin säestyksellä. Haapavesi on folk - pitäjä, joten senkin vuoksi kansanmusiikkikappaleen mukaan ottaminen on paikallaan.

Muumilaakson tuulet - laulu on vuodenaikalaulu. Se on Soili Perkiön säveltämä ja sanat ovat Hannele Huovin. Mörrimöykky - laulu on Marjatta Pokelan tekemä. Hänen miehensä Martti Pokela on Haapavedeltä kotoisin, joten halusimme tuoda tämän hauskan yksityiskohdan esille lauluvalinnassa. Mörrimöykysähän laulamme ” Syksyn tullen sieniiä kasvaa Karhunkankahalla”. Karhukangas on yksi Haapaveden sivukylistä. Pilvipeiton alla- laulu vie ajatuksemme maailman lapsiin ja kansainvälisyyteen, pakolaiskysymyksen äärelle. Laulu on Jussi Rasinkankaan säveltämä. Laulu vetoaa yhteisvastuuseen ja on samalla rukousta: ”Taivaan Isä suojaa heitä, miljoonia nääntyneitä, enkeleiden siivin peitä heidät nukkumaan”. Äidin kasvimaalla laulu on vanha, tuttu lastenlaulu ja sellaisiakin halusimme mukaan. On myös muistettava, että mikä oli tuttuakin tutumpaa meille 1970-80 – lukujen lapsille, ei suinkaan itsestään selvästi ole sitä tänään.

Suojelusenkeli ja Rukous on silta - laulut ovat tulossa virsikirjamme lisävihkoon virsiksi tämän vuoden lopulla. Niiden mukaanotto hengellisinä lauluina puoltaisi virsi- ajatuksella paikkaansa. Alun alkaen suunnitelmissa mukana ollut Puhu hiljaa silakoista – laulun jätimme ohjelmistostamme pois, koska se osoittautui selkeäksi syksylauluksi.

Jussi Rasinkangas on tuottelias, oululainen opettaja ja lauluntekijä. Häneltä on ohjelmistossamme mukana kolme laulua. Jo aiemmin esitellyn Pilvipeiton alla - laulun lisäksi mukaan otimme Viidakkolaulun ja Toiseen maailmaan – laulun. Viidakkolaulun sanoittaja on Juhani Kosola, Toiseen maailmaan – laulun sanat Matti Laasosen. Kevätmarssi edustaa ohjelmistossamme maakuntalaulun kanssa perinnettä. Alun alkaen Kevätmarssi on osa Oulussa vaikuttaneen opettaja Paavo Sarkkaman Pienet sydämet - laulunäytelmää, joka on sävelletty vuonna 1949, Oulun kansakoulun 75- vuotisjuhlaan.

You raise me up - laulu voidaan mieltää rakkauslauluksi, mutta sillä on myös hengellinen funktio. Laulu on norjalais-irlantilainen. Sen on säveltänyt Rolf Lovland ja sanat ovat Brendan Grahamin. Frontside Ollie - laulu on suomalaisen teini-idolin Robinin kappale. Se kertoo työstä, joka perinteisellä poikien vahvuusalueella, skeittaamisessa, näyttää mallia pojille.

Ohjelmistomme laulujen tekijänoikeusasioita selvitellessä kävi ilmi, että juhlien järjestäjän ei tarvitse erikseen maksaa Teosto-maksuja, koska Haapaveden seurakunnalla on jo sopimus olemassa, jonka puitteissa ja alle laulumme mahtuvat hyvin.

Haapaveden keskustan kouluille, Hyttikallion ja Mäkirinteen koulujen opettajien kanssa olen sopinut, että menen viikolla 9 molemmille kouluille harjoituttamaan laulujuhlaohjelmistoa. Olen alustavasti tiedustellut Mäkirinteen koulun 3. luokan opettajalta, olisiko hänen luokassaan kahta vapaaehtoista oppilasta, tyttöä ja poikaa, juhliemme juontotehtävään. Hän lupasi palata asiaan lähiaikoina.

Sain juh latoimikunnan jäseniltä Sannalta, Elinalta ja Tapanilta heidän kutsumiensa opettajien yhteystiedot eri paikkakunnilta. Kokosin kaikki yhteen sähköpostilistaan ja tiistaina 9.2. sain viimein nuotit matkaan 30 opettajalle.

Kolmen päivän kuluttua laitoin opettajille uuden sähköpostin, jossa kerroin juh latoimikuntamme kesken sähköpostiviestein sovittuja ohjelmistomme esitysohjeita.

Sovimme helmikuussa, 3.2. palaverissa, että kysyn haapavetiseltä Sauli Saastamoiselta mahdollisuutta tulla huolehtimaan juhlamme äänentoistosta. Sovimme myös, että Sanna Hilonen kokoaa nuotit ja lähettää ne edelleen minulle. Hieman hankaluutta tuotti Robinin Frontside Ollie, jonka nuottia emme löytäneet mistään. Sanna Hilonen teki hahmotelman, jonka perusteella sitten saimme nuotin sointuineen kasaan. Elina Jussila teki Muumilaakson tuulet - nuotista selkeämmän version. Lasten laulujuhlista ilmoittelussa käytettävät julisteet tekee kuvataideopettaja Leena Hannula oppilaineen. Sovimme Leenan kanssa, että julisteet olisi hyvä olla valmiina maaliskuun loppuun mennessä, jotta ehdimme hyvissä ajoin mainostaa juhliamme. 15.2.tein Haapaveden seurakunnan Seurakuntaviestiin (ilmestyy viikolla 12, juhla viikolla 16) jutun Lasten laulujuhlista. Tarkoituksena on, että alueemme

lehtiin Pyhäjoki - lehteen, Haapavesi- lehteen ja Kalajokilaakso- lehteen tulee puffi - ilmoitus juuri juhlien alla.

Olen Lasten laulujuhllilla mukana myös oman kuoroni, Haapaveden seurakunnan lapsikuoron kanssa. Lapsikuorossani kaikki viisitoista laulajaa ovat alakouluikäisiä. Kymmenen kuorolaistani laulaa myös koulun kuorossa ja laulujuhllilla he ovat koululuokkansa tai koulun kuoron kanssa yhdessä laulamassa. Viisi kuorolaistani ei laula koulun kuorossa, jotenka he ovat juhllilla minun mukana laulukansan seassa. Juhlillahan olemme yhtä suurta kuoroa kaikki. Lauuohjelmiston harjoittelun olemme aloittaneet heti tammikuun alussa lapsikuoroni kanssa. Viikolla 9 vierailen myös Haapaveden keskustan alakouluilla, Mäkirinteellä ja Hyttikalliolla.

Viikolla 6 lähetin laulujuhlanuotit myös Timo Hannulalle, Haapaveden kamariorkesterin ja Jokihelmen opiston pikkuiulistien johtajalle. Alustavasti pikkusoittajien orkesterilta olemme pyytäneet Lehmänjenkan, Mörrimöykyn ja Raparperin alla - laulujen säestystä. Timo Hannula lupautui mielellään muidenkin laulujen säestystehtäviin ja ehkä joihinkin lauluihin saatamme pianon lisäksi ottaa viulun ostinato - ääneksi. Laulujen johtaminen juhllilla sekä säestys- asiat jäivät seuraavan juh latoimikunnan kokoontumiskerran huoleksi. Tapaamme viikolla 9, keskiviikkona 2.3. Haapavedellä.

Maaliskuu, 2.3.2016

Maaliskuun palaveriin mennessä laulujuhllille oli ilmoittautunut liki 800 lasta. Kutsutuista kunnista kaikki paitsi Kalajoki ja Kärämäki vastasivat juhlakutsuun myöntävästi. Tässäpä oli toimikunnallemme positiivinen ongelma, kuinka mahdumme liikuntahalliin ja kuinka hoidamme laulujuhlapäivän ruokailun noin suurelle väelle? Yhdessä päätettäviä asioita oli myös:

- heijastetaanko laulujuhllaulujen sanat valkokankaalle? Jos, mistä valkokangas ja tykki?
- laulujen johtamisista ja säestämisistä päättäminen
- laulammeko laulut yksi- vai moniäänisesti?
- esitysjärjestys

Palaverissa päätimme, että mietimme juhlien pitopaikan, liikuntahallin tilajärjestelyt uudestaan. 800 istuimen järjestäminen vie tilaa valtavasti mahdolliselta yleisöltä ja niinpä

teimme ratkaisun, että lapset laulavat seisten ja mahdolliset pienet juontojen välit he istuvat lattialla. Käyn katsomassa tilat tästä näkökulmasta uudelleen 17.3.2016.

Laulujuh latoimikunnan toive on, että saisimme juhlille oikean pianon säestyssoittimeksi. Kompromissina menettelee digitaalinen piano, jossa on pedaali.

Teemme laulujuhli varten ohjelmalehtisen, josta käy ilmi lauluohjelmisto johtajineen ja säestäjineen. Ohjelmalehtiseen tulee Valion (sponsoroi Oltermanni- juustot kuoronjohtajille), Haapaveden kaupungin ja seurakunnan logot.

Elina Jussila kysyy MTV:ltä, tulevatko he tekemään meistä iltauutisten kevennyksen.

Sovimme, että seuraavaan palaveriin to 31.3. klo 15.15. kutsutaan lehdistön edustajia paikalle tiedottamista varten. Auli kutsuu paikalle Haapavesi- lehden + Kalajokilaakson, Tapani Pyhäjokiseudun ja Elina Nivala - lehden.

Laulujen esitysohjeista sovimme seuraavasti:

- laulut lauletaan yksiäänisesti
- Senjua - laulu esitetään kaanonissa kolme kertaa läpi laulaen
- Watuoon tulee kehorytmit, Auli edessä näyttää rytmin. (Elina kuvasi videon, jossa Auli näyttää esitysohjeet. Video on YouTubessa ja se linkitetään kaikille opettajille hiihtoloman jälkeen).
- Muumilaaksoon uuu - välikkeet laulaa Oulaisten lapset
- Pilvipeiton alla- laulun terssikulun soittaa viulisti Timo Hannulan orkesterista
- Toiseen maailmaan- kertosaäkeen toisen äänen samoin soittaa viulisti

Laulujuhlien ohjelma, esitysjärjestys ja laulujen johtajat:

Kaupunginjohtaja Antti - Jussi Vahtealan tervehdys

1. Suojelusenkeli, Auli Kärkölä
2. Rukous on silta, Auli Kärkölä
- Kirkkoherra Mauno Sorosen Jordanian terveiset
3. Pilvipeiton alla, Elina Jussila
4. Toiseen maailmaan, Elina Jussila
5. You raise me up, Oulaisista joku opettaja, Tapani kysyy
6. Senjua, Sanna Hilonen
7. Watuo, Sanna Hilonen
8. Viidakkolaulu, Saara Howe
9. Lehmänjenkkaa, Saara Howe
10. Raparperin alla, Kaisa Tornberg
11. Mörrimöykky, Kaisa Tornberg
12. Muumilaakso, Oulaisista opettaja, Tapani kysyy
13. Frontside Ollie, Annika Mäkelä
14. Kevätmarssi, Tapani Tirilä
15. Kymmenen virran maa, Tapani Tirilä

Laulujen säestykset:

Timo Hannulan soittajat

- Mörrimöykky
- Lehmänjenkkaa
- Raparperin alla

Elina Jussila, piano

- Suojelusenkeli
- Rukous on silta
- Viidakkolaulu

Sanna Hilonen, pianolla Frontside Ollie

Sanna, djembe

Senjua + Watuo

Tapani Tirilä, piano

- Muumilaulu
- You raise me up

Auli Kärkölä, piano

- Kevätmarssi
- Kymmenen virran maa
- Toiseen maailmaan
- Pikkupelimannien ”tämmäys”

Auli Watuoon kehorytmi

Päätimme, että kaikki laulujuhlalaulut esitetään ulkoa. Ohjelmiston laulujen säestyssoittimiksi tulee vahvistettu piano ja muutamiin lauluihin Timo Hannulan soittajat. Kahteen lauluun tulee viuluostinato. Sanna Hilonen soittaa djembeä Watuo -laulussa. Kaiken kaikkiaan olimme sopineet jo aiemmin, että hoidamme laulujen säestykset pääsääntöisesti juhlatoimikunnan jäsenten kesken. Laulujen johtamisissa sen sijaan halusimme huomioida alueemme eri kuntien opettajia.

Maaliskuu, 31.3.2016

Laulujuhlalalaveri maaliskuun lopussa oli viimeinen kokoontuminen ennen juhlia. Tähän kokoontumiseen oli kutsuttu mukaan lehdistön edustajia juhlatiedottamista varten. Palaverissamme kerroimme Kalajokilaakso- ja Haapavesi- lehtien sekä Pyhäjokiseutu-

lehden toimittajille laulujuhlaidean synnystä ja kaikesta valmistautumiseen liittyvästä. Keskiviikkona 6.4. Haapavesi-lehdessä olikin juttu tulevasta tapahtumasta (liite 3). Täsmensimme toimikunnan kanssa vielä mm. vakuutuksiin, pukeutumiseen, juontamiseen, säestämiseen ja johtamiseen liittyviä asioita. Lähetän vielä kaikille juhlille osallistuville opettajille tietopaketin, jossa mainitsen em. asioista. Moni asia alkaa luonnollisesti olla valmiina. Jännitystä lisää laulajien suuri määrä. Toivon mukaan tilaa jää myös yleisölle.

Haapaveden keskustan toiselta alakoululta, Mäkirinteeltä juhliimme saadaan kaksi 3-luokkalaista juontajaa. Esittelin muulle toimikunnalle kirjoittamani juonnon (liite 1). Lähetin juonnon koululle harjoiteltavaksi kolme viikkoa ennen laulujuhlaa. Juhlapaikalle valokuvaajaksi saamme haapavetisen Seppo Ahon. Hän tulee valokuvaamaan laulujuhlaamme jo harjoitusvaiheessa. Leena Hannulan kuvataideoppilaiden töistä valitsin laulujuhlaohjelman kanteen kuvan. Ohjelmalehtinen tulee jakoon yleisölle.

Olen sopinut Haapaveden opiston opettajan Mika Hemmilän kanssa, että menen laulujuhlaviikon alussa, maanantaina 18.4.2016 klo 14 kertomaan opiskelijoille laulujuhlien järjestämiseen liittyvistä asioista: suunnittelusta, sopimisista, järjestämisestä ja juhlapäivänä tarvittavista työtehtävistä. Laulujuhlapäivänä 21.4. nuoriso- ja vapaa- ajanohjaajaopiskelijat avustavat mm. liikenteenohjauksessa, kuvataidenäyttelyn pystyttämisessä, väliaikaleikittämisessä, ruokailuun ohjaamisessa sekä yleisessä neuvonnassa ja järjestyksenpidossa.

Laulujuhlatoimikunta kokoontuu palautepalaveriin juhlien jälkeen 26.4.2016.

Huhtikuu, 26.4.2016

Laulujuhlatoimikuntamme viimeinen palaveri, palautepalaveri pidettiin viisi päivää juhlien jälkeen.

Jokilaaksojen laulujuhlat keräsivät kauttaaltaan sekä opettajilta, lehdistöstä että yleisöltä myönteistä, kiittävästä palautetta. Juhlat olivat juhlatoimikunnankin mielestä onnistunut tapahtuma.

Opettajilta tulleen palautteen perusteella ohjelmistovalinta oli onnistunut. Hieman keskustelua herätti hengellisten laulujen mukanaolo, koska se saattaa rajata joidenkin

oppilaiden osallistumista. Laulujuhlatoimikunta ei kuitenkaan perääntynyt tässä asiassa: hengelliset lastenlaulut kuuluvat olennaisena osana repertoaariin. Ohjelmisto tulisi saada kuitenkin aiemmin liikkeelle kouluille harjoiteltavaksi. Laulujen valintaa ja lähettämistä viivästytti hieman Sulasolilta odottamamme vastaus mahdollisista Oulun juhlista keväällä 2016. Juhlatoimikuntamme pääsi työskentelemään vasta tämän vastauksen saatuaan. Opettajat toivovat ohjelmiston harjoittelemisen tueksi esimerkiksi YouTube-linkkejä, valmista äänitettä tai sointumerkkejä lauluihin. Laulujen ulkoa oppiminen keskustelutti ennakkoon. Laulujuhlat osoittivat, että lapset kykenevät lyhyelläkin aikavälillä omaksumaansa useita lauluja. Joillakin oppilailla oli sanat mukana eikä sekään haitannut kokonaisuutta.

Toimikuntamme päätti, että lasten laulujuhlia olisi sopiva viettää kahden vuoden välein jokilaaksoissamme. Vuoden välein- sykli on liian nopea ja kolmen vuoden välein vietettävät juhlat taas liian harvoin. Juhlien rajaaminen Kala- ja Pyhäjokilaaksoon on sopiva, koska laajemman alueen kattavat juhlat kasvavat helposti liian suuriksi eikä väkimäärä mahdu yleisiin tiloihin. Laulujuhlat halutaan rajata koskemaan alakouluikäisiä lapsia. Laulujuhlille olisi hyvä laatia budjetti, johon voidaan sisällyttää mm. ruokailusta ja matkoista aiheutuvat kulut.

Kumppanuuskampus- idea ja nuorten mukanaolo juhlilla oli loistava ja hyvin toimiva ajatus. Tätä ideaa kannattaa viedä edelleen tuleviin laulujuhlisiin. Nuoret vastaanottivat koululaiset, huolehtivat heistä koko päivän ja päivän päätteeksi saattoivat lapset turvallisesti omille busseilleen. Nuoris- ja vapaa- ajanohjaajaopiskelijat saivat laulujuhlilla tuntumaa tulevaan työhönsä tapahtumien järjestäjänä.

Opetussuunnitelmaan kirjattuja kansainvälisyys-, monikulttuurisuus- ja perinnekasvatuksen tavoitteita laulujuhlat tuovat musiikin kautta huomaamatta lasten elämään. On kohottavaa olla osa monisatapäistä laulavaa joukkoa. Yleisöllekin on kokemus olla kuulemassa suurta lapsijoukkoa.

Laulujuhlien ennakkomainonta koettiin tärkeäksi. Se kutsuu väkeä paikalle ja antaa tapahtumalle näkyvyyttä. Paikkakunnan kaupungin- ja sivistysjohtajan sekä kirkkoherran mukaan kutsuminen ja paikallaolo tuo myös painoarvoa juhlille. Samalla se avaa mahdollisuuden nähdä lasten kanssa tehtävän työn merkitys ja arvo. Laulujuhlat luovat

yhteyksiä ja siltoja eri toimijoiden välille. Oli hienoa, että Sulasolin puheenjohtajakin kunnioitti läsnäolollaan juhliamme.

Laulujuhlien kuvaaminen ja dokumentointi jättää vaikuttavan kokemuksen lisäksi pysyvän muistikuvan juhlista. Dokumentin avulla lapset voivat kouluissaan opettajiensa johdolla päästä uudelleen juhlatunnelmaan mukaan.

Arki- illan valitseminen juhlien ajankohdaksi sai opettajailta kiitosta. Monet koulut olivat valinneet koulupäiväkseen ns. iltakoulun. Lapset juontajina saivat kiitosta myös lehdistöltä ja yleisöstä.

Lasten laulujuhlien palautteesta laajemmin luvussa 8.1.

6.2 Talous

Haapaveden seurakunnan musiikkityön talousarvioon vuodelle 2016 ei oltu budjetoitu varoja Lasten laulujuhlia varten. Kun tarkoituksena on saada laulujuhlille pysyvämpi jalansija alueellamme, tulevia juhlia varten on tarpeen miettiä myös talouteen liittyviä kysymyksiä. Suurimpina kuluina on matkakustannuksiin ja ruokailuun sekä tilavuokraan, äänentoistoon ja juh latoimikunnan kokoustamiseen liittyvät menot. Juhlille osallistuvien kuntien olisi hyvä budjetoida itse laulujuhlia varten ainakin ruoka- ja matkakustannukset. Eri liike-elämän toimijoita, yhteisöjä ja sponsoreita voisi houkutella mukaan juh lakustannusten kattamiseksi. Samalla yrityksillä olisi mahdollisuus saada toiminnalleen näkyvyyttä.

7.1.2016 kokouksemme jälkeen sanomalehti Kalevassa oli ilmoitus, että Suomen Kulttuurirahaston Pohjois-Pohjanmaan rahaston apurahaa on haettavissa 10.1.- 10.2.2016 välisenä aikana. ”Lapset ja nuoret ovat erityisiä tukikohteitamme ja apurahoja myönnetään yksityishenkilöille, yhteisöille ja työryhmille. Apurahojen haussa kannustetaan tekemään tiedettä ja taidetta yhdistäviä, uusia rohkeita avauksia.” (Kaleva 7.1.2016). Hankkeessamme toteutuu taiteidenvälisyys. Mukana on videointia (dokumentointi), tanssia (afrikkalaiset laulut), kuvataidetta (lasten kuvataidenäyttely) ja musiikin sisällä erilaisia genrejä. Päätimme hakea apurahaa. Laitoimme juhlan kuluiksi lasten ruokailut, muilta paikkakunnilta tulevien

bussikustannukset, dokumentoinnin, mainonnan, äänentoiston ja orkesterin kulut. Elina Jussila laati anomuksen.

”Järjestämme Haapavedellä Kala- ja Pyhäjokilaakson lapsille kuorolaulutapahtuman 21.4.2016. Tapahtumaan odotetaan 600 lasta kymmenestä kunnasta. Lapset ovat 7-12 vuotiaita. Monet lapsista laulavat erilaisissa kuorokokoonpanoissa, mutta tapahtumaan on kutsuttu myös lapsia, joilla ei ole aikaisempaa kuorokokemusta.

Tapahtuman tarkoituksena on tarjota alueen lapsille musiikin tekemisen iloa, oppimisen ja onnistumisen kokemuksia sekä mukavaa yhdessäoloa laulun parissa. Erityisesti tavoitteena on kannustaa lapsia oman kulttuurin tuottamiseen sekä elvyttää alueen lasten kuorolauluperinnettä. Kokonaisuutena kuorotapahtuma tarjoaa osaltaan myös keinoja lasten yhteisöllisyyteen kasvamiseen. Näin tapahtuma vahvistaa laulua osana musiikkikasvatusta ja antaa virikkeitä ja innostusta kuorotoimintaan.

Kuorolaulutapahtumassa osallistujista kootaan suuri lapsikuoro. Tapahtuma alkaa klo 14 kuoron ryhmittäytymisellä ja yhteisellä harjoituksella. Harjoitusten jälkeen on ruokailu ja klo 18 järjestetään suurkuoron konsertti. Konsertti on yleisölle avoin ja maksuton.

Tapahtuma halutaan järjestää siten, että mahdollisimman moni lapsi voisi siihen osallistua. Tämän vuoksi järjestelyt hoidetaan vapaaehtoistyönä ja kustannuksia aiheutuu pääosin lasten matka- ja ruokailukustannuksista. Tapahtuma järjestetään Haapaveden kaupungin liikuntahallissa, josta kaupunki ei peri vuokraa.

Haemme kulttuurirahastolta apurahaa, jolla katetaan tapahtuman välittömiä kustannuksia sekä tuetaan lasten matka- ja ruokailukuluja.”

Tapahtuman talousarvio on seuraava:

tapahtuman suunnittelu ja järjestelyt (työryhmä)	-
tilavuokra Liikuntakeskus, Haapaveden kaupunki	-
lehti-ilmoitus konsertista paikallislehdissä	600,00
äänentoisto	700,00
ruokailu koulun ruokalassa 5e/ruokailija	3000,00
konserttitaltioinnin kustannukset	500,00
työryhmän jäsenten matkakulut (5 kokousta)	450,00
kuljetustuki 12 bussia; a´350e	4200,00
säestysorkesterit (2 orkesteria)	<u>500,00</u>
yhteensä	9950,00 e

Pohjois-Pohjanmaan kulttuurirahastolta 29.4.2016 tulleen sähköpostin sisällössä luki:” Valitettavasti Teille ei ole myönnetty apurahaa jättämänne hakemuksen perusteella. Pohjois-Pohjanmaan kulttuurirahasto ei perustele päätöksiään”. Osasimme odottaa kielteistä päätöstä, sillä kulttuurirahasto ei perinteisesti tue koulujen toimintaa. Huolimatta kielteisestä päätöksestä laulujuhlien ruoka- ja matkakulut saatiin katettua kunkin kunnan omista budjeteista. Lapset söivät koulupäivän aterian juhlapäivänä Haapavedellä ja se laskutettiin kultakin kunnalta erikseen. Samoin matkakustannukset hoidettiin kunkin osallistuvan koulun omasta budjetista. Koululaisille ei aiheutunut muita kuluja. Laulujuhlalaulut opeteltiin ulkoa emmekä näin ollen tarvinneet nuotteja. Erilaisia apurahoja juhlien kustannusten kattamiseksi kannattaa silti hakea.

7 Laulujuhlapäivä 21.4.

Kun lasten laulujuhlia vietettiin Oulussa vuosina 2010 ja 2013, juhlapäivä oli lauantai. Jo ensimmäisessä palaverissamme marraskuussa 2015 juhlatoimikunta päätti kokeilla juhla-ajankohdaksi arki- iltaa. Tämä osoittautui hyväksi ratkaisuksi. Useat koulut valitsivat koulupäiväkseen ns. iltakoulun (klo 14-19) eivätkä laulujuhlat näin ollen hankaloittaneet esimerkiksi opettajien työaika. Halusimme huomioida tämän, jotta kynnys osallistua juhlille olisi tältäkin osin mahdollisimman matala.

Nuoriso- ja vapaa-aikaohjaajaopiskelijoita oli 15 ja jaoimme tehtäviä. Laulujuhlapäivämme oli torstai 21.4. Laulujuhlaviikon alussa maanantaina vierailin Haapaveden opistolla kertomassa nuoriso- ja vapaa- ajanohjaajaopiskelijoille lasten laulujuhlatapahtuman järjestämisestä. Kävimme yhdessä läpi laulujuhlaidean syntymistä, juhlatoimikunnan valitsemista, kokoontumisia ja käytännön asioiden hoitoon liittyviä yksityiskohtia. Kerroin nuorille juhlapäivämme kulusta ja jaoimme tehtäviä jo ennakkoon. Kun lapsia tulee juhlille 800, epäluulo puitteiden onnistumisesta on ymmärrettävää. Keskustelimme mm. ruokailun sujuvuudesta, lasten saapumisesta juhlapaikalle ja järjestäytymisestä liikuntahalliin. Oppilaat saivat esittää kysymyksiä tapahtuman järjestämiseen liittyen ja pyrin vastaamaan niihin. Opettajat Mika Hemmilä ja Tero Mononen olivat paikalla myös. Kumppanuuskampusidea, jonka merkeissä nuoret tulevat juhla järjestelyihin mukaan, on loistava ja tulevia juhlia ajatellen ehdottomasti kannatettava idea. Pienellä paikkakunnalla, kuten Haapavedellä, toimijoita on vähän kullakin sektorilla. On järkevää ja mielekästä yhdistää voimavaroja ja ideoita ja valmistella juhlaa yhteistyössä.

Nuoriso- ja vapaa-aikaohjaajaopiskelijoita oli 15 ja jaoimme tehtäviä niin, että juhlapäivän aamuna yhdessä huolehdimme liikuntahallin juhlalavan pystyttämisestä, tilan visualisoinnista, ohjeistuksista ja tutustumme tilan pelastussuunnitelmaan. Kun lapset eri kunnista saapuvat kello 14 jälkeen, nuoret ovat kukin vuorollaan vastaanottamassa busseja oppilaineen. Kullakin opiskelijalla on joku paikkakunta opastusvastuullaan. Nuoret ohjaavat lapset liikuntahalliin omille esiintymispaikoilleen. Opettaja Mika Hemmilä korostaa, että nuorten mukanaolossa juhlavieraiden kannalta merkityksellisiä asioita ovat turvallisuuden

kokeminen, ” meitä varten”- tunne, kohtaaminen, vastaanottaminen ja kokemus siitä, että lapset ovat tervetulleita.

Laulujuhla viikon alussa huolehdittavana oli myös laulujuhlien lehti- ilmoitusten jättäminen paikallislehtiin, Haapavesi- lehteen ja Pyhäjokiseutuun. Tapani Tirilä laati pienen tiedotteen (liite 4), jonka lähetin sanomalehti Kalevan kulttuuritoimitukseen. Saman tiedotteen sai radio Pooki.

Juhlapäivä 21.4. oli kauniin keväinen. Valmistelut juhlapaikalla, Haapaveden liikuntahallilla aloitettiin klo 9 aamulla. Haapaveden opiston opiskelijat tulivat sovitusti paikalle ja laulujuhlalavan rakentaminen aloitettiin. Osa nuorista avusti kuvataideopettajaa keväänäyttelyn pystyttämässä. Nuoret tutustuivat myös liikuntahallin pelastussuunnitelmaan. Turvallisuus on huomion arvoinen asia suurilla juhlilla järjestettäessä. Iltapäivällä lapsia alkoi saapua jo hieman ennen klo 14 juhlapaikalle. Lapsia saapui muilta paikkakunnilta 13:lla bussilla. Opiston opiskelijat olivat jakaneet kullekin opiskelijalle omat ryhmät johdettavakseen. He huolehtivat omasta ryhmästään koko juhlapäivän ajan alkaen vastaanottamisesta ja johdattaen heidät päivän päätteeksi omille busseilleen. Haapaveden 200 oppilaan kuljetukset hoituivat läheisen Mäkirinteen koulun piha- alueen kautta.

Yhteisharjoitukset lasten kanssa aloitettiin 14.30 tervetulo- toivotuksella ja Sanna Hilosen johtamalla äänenavauksella. Sen jälkeen juhlaohjelma harjoiteltiin kokonaisuudessaan läpi jokaisen laulunjohtajan johdolla. Nuoriso- ja vapaa- ajanohjaajaopiskelijat johdattivat sitten lapset ruokailuun klo 16 alkaen. Opiskelijat huolehtivat itse kukin ryhmästään leikittäen lapsia joko ennen tai jälkeen ruokailun. Tervetulo- toivotuksessani annoin laulaville lapsille ohjeita, jotka itse olen saanut ystävältäni ja veteraanikuorolaiseltani, 92- vuotiaalta Veikko Nurkkalalta:

” Seiso aina suorana, kun sä alat laulella.
asento jos huono on, laulukin on voimaton.
Älä sulje huulias, kun sä laulat laulujas.
Lausu sanat selvästi, siitä hyötyy laulusi.
Aina syvään hengitä, verkkaan keuhkot tyhjennä.
Älä huuda milloinkaan, reippahasti laula vaan!”

Päivällä olin radio Pookin haastateltavana suorassa lähetyksessä klo 16.30.

Paikkoja yleisölle oli juhlillamme rajallinen määrä. Liikuntahalliin mahtuu noin 800 aikuista. Tämä on virallinen ohjeistus. Laulavia lapsia oli 800 ja opettajia 50. Yleisöä paikalla katsomossa oli noin 400 eli niin paljon kuin paikalle mahtui. Kaiken kaikkiaan väkeä oli klo 18- 19 välillä 1250. Hallin yläkerran kahvio palveli yleisöä ja Haapaveden seurakunnan kirkkokuoron ylläpitämän kahvion tuotto oli 1017,80€.

Laulujuhliemme erillisellä kutsulla kutsuttuina olivat kaupungin- ja sivistysjohtaja, kirkkoherra sekä Sulasolin puheenjohtaja. Laulujuhlaohjelman lopulla Tapani Tirilä käytti puheenvuoron, jossa hän kiitteli opettajia ja lapsia. ”Jokilaaksoihin on ollut helppo järjestää laulujuhlat, koska näissä jokilaaksoissa on aina laulettu ja pidetty kulttuuria arvossa. Siltä pohjalta musiikkikasvatusta on ollut helppo tehdä. On todella tärkeää, että seurakunnan ja kunnan eri toimijoiden kanssa on luontevaa ja helppoa tehdä yhteistyötä. Seurakuntien lapsikuorot ja eri koulujen musiikkiluokkien lapset laulavat rinnakkain. Totesimme laulujuhlatoimikunnassa, että me löydämme kyllä sellaisen laulujuhlaohjelmiston, joka sopii kaikille samalla kertaa. Toivottavasti te yleisössäkkin huomasitte, että olimme löytäneet. Oli ilo tulla laulujuhlille Haapavedelle, jossa aivan kuten kaupunginjohtajakin totesi, on valtavan paljon elävää musiikkitoimintaa. On hienoa aloittaa lasten laulujuhlaperinne Haapavedeltä ja toivon, että jatkossa nuoremmat opettajat ottavat enenevässä määrin johtovetoa. Teidän vastuullanne on, että lasten laulu raikuu vastakin. Ja te lapset, olette loistava esimerkki siitä, miten teillä on valtava oppimisen halu ja taito; kuinka paljon osasitte lauluja ulkoa! Kuinka hienolla tavalla kaikesta suoriuduite tänään! Oli koskettava elämys harjoittaa teitä tänään ja tässä juhlassa sitten johtaa. On myös tärkeää, että kukin meistä juurtuu omalle paikkakunnalleen: on haapajärvisiä, oulaistelaisia, merijärvisiä, haapavetisiä ja niin edelleen. Kaikilla on oma kotikunta. Mutta kaupunginjohtaja ja muut tuskin ovat toista mieltä, jos sanon, että te lapset näytätte meille aikuisille mallia yli kuntarajojen tehtävästä yhteistyöstä. Ja lapset, on hienoa, että paitsi te edustatte omaa kuntaanne, edustatte samalla näitä kahta hienoa jokilaaksoa, Kala- ja Pyhäjokilaaksoa! Toivon, että olette näiden laulujen myötä kasvaneet niin musiikillisesti, löytäneet ystäviä, kokeneet yhteisöllisyyden tunnetta ja saaneet hyvän määrän itsetuntoa. Ja hyvä yleisö, hienoa, että tulitte kannustamaan ja kuuntelemaan näitä lapsia! Lapset tarvitsevat kannustusta eivätkä koskaan saa liikaa

taputuksia. On ilo, että tulitte! Annamme vielä kaikki yhdessä raikuvat aplodit näille lapsille!” (Tapani Tirilä 2016b.)

Sulasolin puheenjohtaja Maaria Manner toi laulujuhille tervehdyksensä. Hän halusi tervehtiä lapsia kolmella asialla: ”Ensinnäkin, olette tarjonneet ihanan kokemuksen yleisölle! Toiseksi, laulaminen on helppoa; oma soitin on aina mukana. Laulaminen on terveellistä. Se hoitaa sydäntä, mieltä, aivoja. ja tekee hengitykselle hyvää. Ja kolmantena toive: älkää koskaan lopettako laulamista.” (Manner 2016.)

Jokilaaksojen lasten laulujuhlat -linkki on osoitteessa

<https://www.youtube.com/watch?v=6giUuhEcFUQ&feature=youtu.be>

Tämän työn liitteenä on lasten laulujuhlien juonto (liite1), ohjelma (liite 2), paikallislehden artikkeli (liite 3), Tapani Tirilän lehtitiedote (liite 4) ja juhlien kiitossanat (liite 5).

toimittaja Sirpa Kortetin kirjoittama artikkeli lasten laulujuhlista löytyy osoitteesta

[http://www.sulasol.fi/lehti/sahkoinen-lehti/sulasol-2-16/-](http://www.sulasol.fi/lehti/sahkoinen-lehti/sulasol-2-16/)

8 Pohdintaa

Pajamo (2012) kirjoittaa Koulun laulutunnilla -kirjan saatesanoissa laulun asemasta peruskoulussa. Laululla ja laulamisella ei enää ole koululaitoksessa samaa asemaa kuin aikaisemmin, mutta se ei ole vähentänyt koululaulujen arvostusta. Koululaulujen tarkoituksena oli opettaa rakkautta kotia, kotiseutua ja synnyinmaata kohtaan. Vaikka aika on ohjannut ihmiset globaaliin ajatteluun, niin kansainvälistymisenkin aikana tarvitsemme oman kansallisen perinteen tuntemusta. Uno Cygnaeuksen perustama kansakoululaitos sai 100-vuotisen toiminnan jälkeen väistyä sivuun peruskoulun tieltä. Saman tien väistyi myös laulu oppiaineenimikkeenä antaakseen tilaa seuraajalleen- musiikille. Alkoiko tästä myös laulun alamäki, jää vielä arvoitukseksi. (Pajamo 2012, 3, 24.)

Peruskoulun musiikin opetuksen tehtävänä on luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen toimintaan ja aktiiviseen kulttuuriseen osallisuuteen. Oppilaiden musiikillinen osaaminen laajenee, mikä vahvistaa myönteistä suhdetta musiikkiin ja luo pohjaa musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Toiminnallinen musiikin opetus ja opiskelu edistävät oppilaiden musiikillisten taitojen ja ymmärryksen kehittymistä, kokonaisvaltaista kasvua ja kykyä toimia yhteistyössä muiden kanssa. (POPS 2014.) Tähän perusopetuksen opetussuunnitelmassa kirjattuun tavoitteeseen lastenlaulujuhlat pyrki osaltaan vastaamaan. Aktiivinen osallisuus, toiminnallisuus ja yhteistyö olivat laulujuhliemme avainsanoja. Lasten laulujuhlien yhtenä tärkeänä tehtävänä on vahvistaa yhteislaulun asemaa ja tuoda laulamisen positiivisia merkityksiä ja vaikutuksia tietoisuuteen. Matalan kynnyksen osallisuus ja laulun ilo olivat johtoajatuksena juhlia järjestettäessä. Laulujuhlien kiitossanoissa Sulasolin puheenjohtaja Maaria Mannerkin rohkaisi lapsia laulamaan. Puheessaan hän toi esille myös laulamisen terveysvaikutukset.

Oppimiskäsityksen, johon opetussuunnitelma pohjaa, mukaan oppija on aktiivinen toimija. Laulujuhlilla oppilas on omalta osaltaan aktiivinen laulaja, osa suurempaa kokonaisuutta, suurkuoroa. Laulujuhlille on asetettu musiikillisia tavoitteita, jotka sisältyvät ohjelmiston harjoitteluun. Harjoittelussa apuna opettajat ovat voineet käyttää erilaisia

työskentelytapoja: kuuntelemista, laulamista, liikettä ja soittamista. Opetussuunnitelman tavoitteissa kirjatut kielelliset ja keholliset ulottuvuudet olivat sisällytettyinä myös ohjelmistoon (kehorytmit). Kehorytmit tukevat myös toiminnallisuutta. Kehorytmien opettelussa apuna oli opettajille sähköpostitse jaettu YouTube -linkki. Afrikkalaiset laulut Senjua ja Watuo sekä englannin kielellä laulettu You raise me up toivat osaltaan sopivaa haastetta lauluohjelmistoon.

Oppilaat kasvavat maailmaan, joka on kielellisesti, kulttuurisesti, uskonnollisesti ja katsomuksellisesti moninainen. Kulttuurisesti kestävä elämäntapa ja monimuotoisessa ympäristössä toimiminen edellyttävät ihmisoikeuksien kunnioittamiselle perustuvaa kulttuurista osaamista, arvostavan vuorovaikutuksen taitoja ja keinoja ilmaista itseään ja näkemyksiään. (POPS 2014, 21.) Lasten laulujuhlaohjelmisto pyrki vastaamaan opetussuunnitelmaan kirjattuihin tavoitteisiin ottamalla ohjelmaan mukaan kansainvälisyysteemaan liittyviä lauluja sekä pakolaisteemaan sopivan laulun. Hengellisten laulujen mukanaolo vastaa myös uskonnolliseen ja katsomuksellisesti moninaiseen tavoitteeseen. Yhteisöllisyyden, perinteen ja tunnekasvatuksen elementit täytyivät juhlillamme myös monella tavalla.

Opetussuunnitelman musiikillisissa tavoitteissa vuosiluokilla 3–6 on kirjattu mm., että oppilas rohkaistuu osallistumaan yhteismusisointiin. Ruokonen ja Grönholm (2005) tarkastelevat oppilaan kasvuympäristön merkitystä musiikin opetukseen asennoitumisessa. Kulttuurisen ymmärryksen ja monilukutaidon tavoitteena on, että oppilas tarkastelee musiikillisia kokemuksiaan. Musiikki oppilaan omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa käsittelee oppilaan kokemuksia ja havaintoja musiikista koulussa ja koulun ulkopuolella. Jokainen koululainen tuo kotoa mukanaan perimänsä ja temperamenttinsa. Samoin kodin tavat, arvot ja asenteet. Koulussa näkyy, onko oppilaan musiikillista kasvua tuettu. Koulu ja taiteen perusopetus luovat kodin ohella perustaa yksilön musiikilliselle motivaatiolle ja elinikäiselle musiikkiharrastustoiminnalle tai ammatille. Kouluilla on mahdollisuus ja velvoitekin tasoittaa kotitaustoista johtuvia musiikillisia eroja oppilaiden välillä tarjoamalla musiikkikasvatusta yhtäläisesti kaikille. (Ruokonen & Grönholm 2005, 90.) Lasten laulujuhlat toi juhlapaikalle yhteen oppilaat, opettajat, vanhemmat ja muun yleisön. Kouluaikana, mutta fyysisesti koulun ulkopuolella tapahtuva, yhteisöllinen ja

yhdistävä tapahtuma luo toinen toistaan arvostavaa ilmapiiriä. Olen vakuuttunut siitä, että tällaisia tapahtumia arvostetaan koululaisten kodeissa ja nämä ovat osaltaan edesauttamassa myös opettajien koulussa tekemän työn arvostusta.

Lasten laulujuhlat -projektin yhtenä tavoitteena ja haasteena oli, miten ja kuinka hyvin Kala- ja Pyhäjokilaaksojen alakouluikäiset lapset opettajineen tavoitetaan. Millaisen vastaanoton juhlakutsumme saa - miten hyvin saamme opettajat vakuutettua tällaisten juhlien ja koolle tulemisen tärkeydestä, kuinka merkityksellisenä juhlit nähdään koulumaailmassa ja ovatko opettajat valmiita uhraamaan työaikaansa ja – panostaan yhdelle koolle tulemistä varten? Nämä kysymykset askarruttivat juhlatoimikuntaa etukäteen. Laulujuhlille kutsuttiin kolmentoista eri kunnan kouluja opettajineen ja oppilaineen. Kutsuun vastasi yksitoista kuntaa, joista lukumäärältään suurimpina Haapavesi 200, Oulainen 100, Ylivieska 100 ja Nivala 160 lasta. Kuudesta kutsutusta seurakunnasta paikalla oli vain Haapaveden seurakunnan lapsikuoro. Kaiken kaikkiaan 800 lasta ja 50 opettajaa oli hyvä määrä ja iloinen yllätys juhlien järjestäjille. Laulujuhlien ajankohta, arki- ilta oli myös viikonloppua kutsuvampi. Oulussa 2010 ja 2013 pidettyjen lasten laulujuhlien ajankohta oli lauantai. Muutamista ympäristökunnista on tullut kyselyjä, voisiko juhlille tulla jatkossa mukaan. Nyt mukana olleet 800 lasta opettajineen mahtuivat juuri ja juuri yhdessä samaan tilaan, joten juhlien laajentaminen tässä mielessä ei liene mahdollista.

Kun lasten laulujuhlia on järjestetty Oulussa vuosina 2010 ja 2013, ideana on ollut tuoda mukaan jotain hengellistä lastenmusiikkia, jotakin kansanmusiikkityyppistä, jotakin tuoretta tästä päivästä, jotakin mahdollisesti paikallista ja maakuntalaulu(t). Samoin jokilaaksojen lasten laulujuhlissa haluttiin kiinnittää huomiota ohjelmiston monipuolisuuteen. Mukaan otettiin lauluja perinteitä ja hengellisyyttä kunnioittaen ja uutta musiikkia mukaan tuoreuttamaan. Pakolaiskysymys (Pilvipeiton alla – laulu) ja kansainvälisyys huomioitiin myös (Senjua - kaanon ja Watuo). Työryhmässämme jäsenistä kanttorilla on paras tuntuma erityisesti lasten hengelliseen musiikkiin, Tapani Tirilällä taas hieman oudompiinkin säveltäjänimiin ja luokanopettajilla, Elina Jussilalla ja Sanna Hilosella koulumaailmaan. Mikä toimii, mikä on sopivan haastava, mikä on ns. yleissivistystä, millaista viestiä viemme ohjelmistolla kouluille? Näitä kysymyksiä mietimme tammikuun laulujuhlapalaverissa. Mukaan haluttiin valita lauluja, joita myös luokanopettaja voi luokkansa kanssa harjoituttaa.

Kaikki laulut valittiin sillä ajatuksella, että ne soveltuvat yhteislauluiksi. Lehmänjenkkaa – laulu osoittautui yhdeksi lasten suosikkilauluksi. Se on Ville Ojasen säveltämä, sanat ovat Pentti Rasinkankaan. Laulu kertoo hausalla tavalla Heluna- lehmästä. Laulu on kansanmusiikkia ja siten se myös laulujuhlilla toteutettiin. Sanat istuvat erinomaisesti maaseutupitäjään. Näillä main vielä viljellään maata ja kasvatetaan lehmä. Laulu toimi erinomaisesti Timo Hannulan pikkupelimannien säestämänä. Haapavesi on folk - pitäjä, joten senkin vuoksi kansanmusiikkikappaleiden mukaan ottaminen oli paikallaan.

Opettajien roolia juhlien onnistumisessa ei voi väheksyä. He tekivät suuren työn ohjelmiston harjoittamisessa. Palautteissa juhlien jälkeen harmiteltiin sitä, miten vähän yksi musiikin viikkotunti onkaan varsinkin, kun valmistautumisaikaa oli melko vähän. Laulujuhlassamme haluttiin huomioida myös laulujen johtajina eri puolilla jokilaaksojamme työskenteleviä opettajia. On hyvä rohkaista opettajia heidän työssään myös ylittämään ja haastamaan omia, totuttuja rajoja. Opettajat kertoivatkin palautteessaan juhlien jälkeen monisatapäisen joukon johtamisen olleen elämys!

Opettajilta saadun palautteen perusteella ohjelmistovalinta oli onnistunut. Hieman keskustelua herätti hengellisten laulujen mukanaolo, koska se saattaa rajata joidenkin oppilaiden osallistumista. Laulujuhlatoimikunta ei kuitenkaan perääntynyt tässä asiassa: hengelliset lastenlaulut kuuluvat olennaisena osana repertoariin. Jokilaaksoissamme vaikuttaa vahvasti muutamat herätysliikkeet, kuten vanhoillislestadiolaisuus ja herännäisyys. Herätysliikkeiden veisuuperinne on vahvaa. Tämä laulamisen meininki näkyi myös lasten laulujuhlilla. Lasten läsnäolo laulamissa on silminnähden vahvaa, koko olemuksella laulamista. Jos ohjelmistokysymyksessä hengelliset laulut poistetaan, asettaa se mielestäni myös seurakunnan mukanaolon outoon valoon. Samoin uskoakseni osa koululaisista rajautuu juhlien ulkopuolelle, jos ohjelmisto koostuu ainoastaan ns. maallisista lauluista tai vain populäärimusiikin saralta. Juhliemme johtavana ideana on ollut taata mahdollisimman monen koululaisen mukanaolo. Juhlatoimikunnan merkitys ja rooli on mielestäni ensiarvoisen tärkeää juuri ohjelmistokysymyksissä. On tärkeää olla yhtenä rintamana. Laulujuhlien ohjelmisto kokonaisuutena sai opettajilta monipuolisuudestaan hyvää palautetta. Pienenä miinuksena oli, että se olisi pitänyt saada aiemmin kouluille harjoiteltavaksi. Saimme nuotit kouluille matkaan vasta helmikuun alussa. Laulujen valintaa ja lähettämistä viivästytti hieman Sulasolilta odottamamme vastaus mahdollisista Oulun

juhlista keväällä 2016. Juhlatoimikunta pääsi työskentelemään vasta tämän vastauksen saatuaan.

Pidän tärkeänä seurakunnan mukana olemista laulujuhlilla. Jokilaaksoissamme se on myös luontevaa ainakin toistaiseksi. Maallistumisen merkkejä on, mutta noin 90 % jokilaaksojemme väestöstä kuuluu yhä kirkkoon. Oulun laulujuhlilla 2010 ja 2013 piispa Samuel toi terveisensä juhlaan. Samoin halusimme jokilaaksojen juhliin mukaan paikkakuntamme kirkkoherran terveiset. Mauno Sorosen Jordanian pakolaisleiriltä tuomat terveiset olivat ajankohtaiset ja sopivat erinomaisesti Pilvipeiton alla- laulun alle. ”Taivaan Isä suojaa heitä, miljoonia nääntyneitä, enkeleiden siivin peitä heidät nukkumaan”. On hyvä muistuttaa lapsia siitä, ettei kaikkien maailman lasten asiat ole yhtä hyvin kuin meidän koti-Suomessa. Tiedustelin Haapaveden seurakunnan kirkkoherran, Mauno Sorosen, juhlatunnelmia laulujuhlien jälkeen. ”Seurakunnalla on vahva identiteetti. Se näyttäytyy eri tilaisuuksissa joko avaavana tai sulkevana. Näillä juhlilla oli ilo olla mukana ja seurakunnan olemus ja läsnäolo koettiin avaavana ja juhliä vahvistavana elementtinä” (Mauno Soronen).

Yhteisöllisyys ja ns. matalan kynnyksen musisointi oli lasten laulujuhlien yhtenä tärkeimpänä tavoitteena. Tapani Tirilän haastattelussa esille nostamat vertaukset tunnepiikkien jakamisesta ja siemenien istuttamisesta opettajan työssä ovat tärkeitä. *”Olen vakuuttunut siitä, että elämykselliset tapahtumat ja konkreettinen tekeminen motivoivat lapsia ja nuoria sekä heidän opettajiaan ja ohjaajiaan. Musiikin kautta voimme vahvistaa omia juuriamme, mutta myös kokea olevamme suvaitsevaisia maailmankansalaisia. Lapsen ja nuoren on hyvä saada tunne-elämäänsä sytykkeitä eri aikakausilta, eri kulttuureista ja musiikkigenreistä. On tärkeää kohdata myös tekemisen haasteita, vaivannäköäkin.”* (Tirilä 2016a). Toivoakseni lasten laulujuhlilla mahdollisimman moni oppilas sai kokea olevansa tärkeässä tehtävässä, laulamassa ja iloa tuottamassa. Opettajilta saaduissa palautteissa kiiteltiin sitä, että laulujuhlille ei asetettu minkäänlaisia musiikillisia lähtötaasovaatimuksia. Kaikki saivat tulla mukaan. Kuorotoimintaa ja yhteisöllisyyttä -luvussa viittasin mehenkeen, joka tuottaa sosiaalista pääomaa. Me-henki ei ole vain tasokkaiden kuorojen omaisuutta tai jokin sisäpiirikäsike, vaan siitä voi päästä osalliseksi myös lasten suurkuorossa laulamalla. Suurkuoro oli laulujuhlilla myös oppijoiden yhteisö, joka voi tuottaa lapsille

henkistä pääomaa. Tapani Tirilä pitää tärkeänä sitä, että oppilaat voivat suurella joukolla laulaessaan kokea vertaistukea: ” *On aivan eri asia laulaa pienellä väellä oman luokan kesken kuin kokea satoja lapsia ympärillään yhteisen tekemisen kautta. Pienessä porukassa ei saa samanlaista kuulokuvaa; iso joukko hätkähdyttää, hälventää epävarmuudentunnetta ja luo yhteyttä. Tarvitsemme elämyksiä! Laulujuhlat toivat myös opettajille uutta ohjelmistomateriaalia, ehkä uusia esitystapojakin. Kun opettaja työskentelee luokkansa kanssa paljolti yksin, yhteen tulemisen ja kollegiaalisuuden merkitys on myös opettajille tärkeää*”. (Tirilä 2016a).

Laulujuhllilla saattoi olla lisäksi muitakin, joko opettajia tai oppilaita, jotka saivat kokea me- henkeä, yhteisöllisyyttä, yhteenkuuluvuutta, aitoa osaamisen iloa ja laulamisen riemua. Ajan- ja paikankadottajina saimme olla flowsta osallisia. Laulujuhla oli elämys!

Mikä merkitys juhlien tiedottamisella ja etukäteisinformaatiolla on esimerkiksi lehdistölle? Entä yleisö, tavoittaako juhlatiedotus heidät, tuleeko laulujuhlille kuulijoita? Näitä kysymyksiä mietimme ennakkoon. Jokilaaksojen lasten laulujuhlista tehtiin Haapaveden seurakunnan tiedotuslehteen, Seurakuntaviestiin juttua jo maaliskuulla. Laulujuhlia varten juh latoimikuntamme järjesti 31.3.2016 tiedotustilaisuuden lehdistön edustajille. Laulujuhlia mainostettiin myös konserttikutsuin juh laviikolla sekä Haapavesi- lehdessä että Pyhäjokiseudussa. Sanomalehti Kaleva uutisoi laulujuhlista tiistain 19.4. lehdessään juh laviikolla ja paikallisradio Pooki haastatteli kanttoria juhlapäivänä suorassa lähetyksessä. Ennakkotiedottamisella ja näkyvyyden saamisella on merkitystä. On tärkeää, että juhlille saadaan tekijöiden lisäksi kuulijoita ja että saamme näkyvyyttä myös yhteistyön voimalle. Juhlatoimikunnan yhtenä tärkeänä tavoitteena oli saada innostettua laulajia tapahtumaan mukaan. Tärkeää on myös havahduttaa päättäjiä huomaamaan yhteislaulun merkitys. Paikalle oli kutsuttu Haapaveden sivistysjohtaja ja kaupunginjohtaja, seurakunnan kirkkoherra sekä Sulasolin puheenjohtaja Maaria Manner. Manner käyttikin juhlassamme pienen puheenvuoron tuoden siinä terveiset ja kannustuksen sanat mm. laulamisen terveyttä edistävästä vaikutuksista. Muut juh lavieraat oli kutsuttu yleisellä lehti-ilmoituksella. Laulujuhliin oli vapaa pääsy.

Laulujuhlatoimikunnan kokoonpano ja sen toiminta projektin eri vaiheissa mietitytti myös etukäteen. Toimikunta kokoontui kaiken kaikkiaan viisi kertaa: 25.11.2015, 7.1., 3.2., 2.3.,

31.3. ja 26.4.2016. Toimikunnassamme on koko projektin ajan säilynyt erinomainen ystävyys ja toinen toisiaan arvostava ja kunnioittava henki. Asiantuntijuutta ryhmästä löytyy erilaisten koulutusten, osaamisen ja kokemuksen kautta. Kun laulujuhla viikon maanantaina kävin Haapaveden opiston nuorille kertomassa juhlien järjestämisestä, opettaja Tero Mononen kysyi, mitkä tekijät ovat tärkeimpiä ennakkoon huomioon otettavia tällaisissa tapahtumissa. Ensimmäisenä ja tärkeimpänä mieleeni tuli toimikunta, jonka kanssa juhlaa suunnitellaan. On tärkeää, että toimikunnassa on sopivasti samaan suuntaan katsovia jäseniä. Sopivasti erilaisia jäseniä on hyvä olla myös. Toimikuntamme neljästä jäsenestä kaksi toimii luokanopettajina, yksi on eläkkeellä oleva musiikinopettaja ja yksi kanttori. Katsomme sopivasti eri laidoilta asioita mm. ohjelmistokysymyksissä. On hyvä, jos osa jäsenistä voi heti tuoreeltaan sanoa, millaiset asiat toimivat tavallisen luokan kanssa työskennellessä. Tiimissä tarvitaan myös hulluja, luovia ideoita, joita voidaan yhdessä jatkojalostaa juhliin sopiviksi.

Haimme jokilaaksojemme lasten laulujuhille Pohjois- Pohjanmaan kulttuurirahastolta apurahaa. Haetun avustuksen summa oli 9950 €. 29.4.2016 tulleen sähköpostitiedotteen mukaan juhlamme apuraha- anomusta ei oltu hyväksytty. Haimme apurahaa muun muassa ruoasta, bussikuljetuksista, konserttimainoksista, äänentoistosta ja juh latoimikunnan kokousmatkoista aiheutuviin kuluihin. Apurahalla olisimme kattaneet lisäksi muualta Haapavedelle tulleiden lasten ruoka- ja matkakuluja. Haapavetisille lapsille juhlista ei aiheutunut kuluja, sillä lapset söivät juhlien yhteydessä koulupäivän aterian. Valtaosa lapsista oli iltakoulussa klo 14–19 laulujuhlapäivänä. Sanomalehti Kalevan kulttuuriosastossa oli 8.5.2016 toimittaja Pirjo - Liisa Niinimäen kirjoittama artikkeli (Kaleva 8.5.2016/ kulttuuri). Hän kirjoittaa Kouluissa on miljoonien eurojen kulttuurivaje-otsikoidussa artikkelissaan opetus- ja kulttuuriministeriön suunnitteilla olevasta erityisavustuksesta, jolla on tarkoitus viedä kulttuuria lasten luo. Lastenkulttuurin saatavuus on yksi istuvan hallituksen kärkihankkeista. Hallituksen tavoitteena on, että kaikki peruskoululaiset voisivat harrastaa taidetta ja kulttuuria koulupäivän yhteydessä. (Niinimäki 2016.) Lapsiin ja taiteeseen sijoittaminen nähdään tärkeänä. Hyvä niin. Samaisessa artikkelissa toimittaja Niinimäki kirjoittaa, että Suomen kulttuurirahasto osallistuu koulujen kulttuurikasvatukseen jättipanoksella. Yläkoulun kahdeksaluokkalaisia on tarkoitus viedä konsertteihin ja museoihin jopa 15- 20 miljoonalla eurolla. ”Ministeriö haluaa

kärkihankkeessaan viedä kulttuuria kouluille. Miksi Suomen Kulttuurirahasto vie koululaiset päivastaiseen suuntaan, koululta taidelaitoksiin?”, Niinimäki ihmettelee. Yliasiamies Antti Arjava vastaa toimittajan kysymykseen:” Taiteilijan tuominen kouluille on yleensä halvempaa ja sopii perustoiminnaksi. Me haluamme tarjota erityisiä elämyksiä, jolloin myös esityksen paikalla on väliä”. Ymmärrän idean, mutta summat, joilla lapsia viedään kulttuurin luo, pöyristyttävät. Hakemamme 9950 € kuulostaa kymmenien miljoonien rinnalla kovin vaatimattomalta. Hämmästyttävää on sekin, että Pohjois-Pohjanmaan kulttuurirahasto ei ole pitänyt tapanaan tukea koulujen työtä ja kuitenkin toisaalta tukea annetaan Suomen Kulttuurirahastosta, jonka alaisuudessa maakuntarahastot toimivat. Uskoakseni Kala- ja Pyhäjokilaaksojen laulujuhla tuotti valtavasti iloa ympärilleen, edullisesti. Alueellisen tasa-arvon toivoisi myös toteutuvan apurahojen jakamisessa. Lapsi on lapsi, on hän sitten Ylivieskasta, Merijärveltä, Oulusta tai Helsingistä.

Haapavesi kuntana täyttää tänä vuonna 150 vuotta. Laulujuhlan aluksi haapavetiset lapset lauloivat kotiseutulaulun, Haapavesi- laulun. Eri paikkakunnilta tulleet lapset esiteltiin paikkakunnittain. Lapset olivat askarrelleet hienot banderollit, joita esittelyn edetessä heiluteltiin. On tärkeää juurtua kotiseudulleen. Yhtä tärkeää on tuntee olevansa osa suurempaa kokonaisuutta, Kala- ja Pyhäjokilaaksoa ja isossa mittakaavassa olla osa laulavaa Suomen kansaa. Pohdintani alussa professori Reijo Pajamo esitti epäilyksensä laulun asemasta ja mahdollisesta alamäestä. Jokilaaksoissamme laulu raikuu ja elää vahvana. Tältä osin Pajamon huoli ainakin alueellamme on aiheeton. Laulu ja sen opetus on paljolti luokanopettajien innostuneisuuden ja koulun opetuksen varassa. Yhä edelleen tarvitaan Tapani Tirilän haastattelussa esiin nostamia opettajuutta, muusikkoutta ja kasvattajuutta. On siis tärkeää vahvistaa musiikkikasvatuksen asemaa myös luokanopettajakoulutuksessa. Kirkkomuusikoiden tulisi myös entistä enemmän kantaa osansa tästä tehtävästä. Kanttorina ja musiikkikasvattajana voin ja haluan olla rakentamassa siltoja ja yhteyksiä seurakunnan ja kaupungin välille. Samoin osana laulujuhlatoimikuntaa sain olla luomassa kontakteja ja ystävyysuhteita yli kunta- ja seurakuntarajojen. Saamme edelleen, ainakin Pohjois-Suomessa, seurakunnan edustajina mennä kouluille; pitää siellä aamunavauksia, koulukinkereitä ja virsikasvatusta. Kanttori voi järjestää jopa laulujuhlat niin halutessaan. Tällaista mahdollisuutta ei kannata jättää käyttämättä. On hienoa olla mukana lasten musiikkikasvatuksessa myös kirkkomuusikkona.

8.1 Palaute

Laulujuhlat olivat palautteesta päätellen hyvin onnistuneet. Yleisöltä ja lapsilta saatu välitön palaute oli hyvää. Puitteita ja yleiseen järjestelyyn liittyviä asioita keuhuttiin. Samoin laulujuhlaohjelmisto sai kiitosta. Palautteen saaminen on järjestäjille tärkeää ja tulevien lasten laulujuhla järjestelyjen vuoksi on hyvä tietää, miten juhlapuitteet koettiin. Kävimme palautetta läpi laulujuhlatoimikunnan viimeisessä kokoontumisessa, palautepalaverissa 26.4.2016. Kirjasimme opiksi otettavia asioita ylös ja Nivalan 18.5.2017 pidettävien laulujuhlien toimikunta ottanee asiat keskusteluun ensimmäisessä yhteisessä kokoontumisessaan.

Laulujuhlien jälkeen pyysin opettajilta palautetta juhlista sähköpostilla. Pyysin rehellistä palautetta ulkonaisten puitteiden onnistumisesta (tila, ruoka, laulujen johtaminen, säästykset). Samoin kysyin muun muassa valmistautumiseen liittyvistä vaiheista, kumppanuuskampus- ideasta ja opettajan tietoon tulleita kommentteja lapsilta ja vanhemmilta.

Opettajat eri kunnista olivat olleet varsin tyytyväisiä juhliin. Seuraavassa kommentteja opettajilta.

Oli mahtavaa olla mukana tällaisessa projektissa! Alkuun pääseminen oli täällä omalla koululla hieman hankalaa ennekuin päästiin vauhtiin. Työtä hankaloitti se, että osa nuoteista oli alkuun vähän sekavia. Mielestäni lauluja voisi olla hieman vähemmän, ehkä 10 olisi sopiva määrä? Itse vierastan koululauluina You raise me up - ja Frontside Ollie - tyyppisiä lauluja. Mietin, jäikö osa laulajista pois näiden laulujen vuoksi? Emme opetelleet lauluja ulkoa, koska huomasimme asian niin myöhään. Pohdimmekin, onko niin tarpeellista opetella kaikkia ulkoa. Kaikki järjestelyt sujuivat mielestämme hienosti! Homma toimi heti, kun astuimme ulos linja- autosta: ohjaajat olivat perehtyneet asiaansa ja homma oli heillä hyvin hanskassa. Ulkoilu kovan harjoituksen jälkeen oli paikallaan, se oli mainiosti ajateltu! Keittiölle kiitoksia: ruoka oli maukasta ja hyvää (joku oppilas sanoi, että parempaa kuin omalla koululla), jonotuskin sujui ongelmitta ja nopeasti. Meillä oli epävarmuutta siitä laulaako opettajat lauluissa mukana vai ei. Oppilaita on hyvä valmentaa tällaiseen tapahtumaan: osa vanhemmista oppilaista kuoron takana pelleilivät, puhuivat ja tönivät toisiaan laulujen aikana. Toivottavasti se ei näkynyt yleisölle. Erään toisen opettajan kanssa ojensimme heitä. Lapset kuitenkin sitten rauhoittuivat ja hyvin olivat mukana laulamissa. Yhteenkuuluvuuden tunne juhlissa oli mahtava, laulamisen riemu näkyi ja kuului. Oli todella mahtava tunne olla mukana tapahtumassa. (opettaja Reisjärveltä)

MAHTAVAA, HUIPPUA, IHANAA, KOSKETTAVAA ja YLENTÄVÄÄ!
 Uskomattoman hienoa, että polkaisitte näin ison ja mahtavan jutun pystyyn. Ilman primus moottoreitahan ei mitään tahdo tapahtua - tässä on ollut työryhmä paikallaan! Käytännön syistä liikuntahalli tilana on ainoa mahdollinen, toki akustiikka ei ole huippua, mutta tällaisen porukan saaminen yhteen tilaan onkin se ykkösjuttu. Ruoka oli hyvää ja sitä oli riittävästi. Lauluja oli helppo laulaa, johtajat johtivat selkeästi, säestäjät soittivat ihanasti kappaleiden sävyt huomioon ottaen ja säestys kuului juuri sopivalla voimakkuudella. Kumppanuuskampus- idean tuominen laulujuhille oli napakymppiajatus! Ryhmien ohjaaminen toi sujuvuutta koko tapahtumaan ja opettajat saivat huokaista, kun nuoret leikkivät- tällainen toiminta kannattaa ehdottomasti pitää mukana seuraavissakin tapahtumissa. Hieno idea, että lapset olivat juontajina. Kuvataidenäyttely toi mukavasti väriä ja tunnelmaa. Yhteistaideteos loistoidea! Ohjelmisto oli monipuolista ja paikallisuus oli huomioitu. Kehorytmit toivat mukavaa vaihtelua. Koimme tärkeänä, että Auli - kanttori kävi Haapaveden keskustan kouluilla antamassa alkuspurttin harjoitteluun, tämä oli tosi tärkeää.

Lasten kommentteja:” Oli hienoa ja mukavaa! Mummo kehui ja oli itkenyt. Pikkusiskokin jaksoi kuunnella. En minä uskonut, että näin paljon tulisi porukkaa. Vähän väsytti seistä. Näin serkkuja. Annettiin ylävitosia toisten lasten kanssa, outojenkin. Olisi ollut kiva leikkiä toisten kanssa.

Vanhemmilta:” Nyt meilläkin osataan Haapavesi- laulu ja Kymmenen virran maa, vaikka ollaan asuttu täällä vasta vähän aikaa. Laulamiseen tuli uutta innostusta, kun juhlat lähestyivät. Mukavaa, kun ei tarvinnut lähteä kauas. Tilaisuudessa oli upea tunnelma!”

(opettaja Haapavedeltä)

Ensinnäkin kiitokset omasta ja lasten puolesta. Olitte valmistelleet meille huikean tapahtuman!!Kaikki käytännön järjestelyt sujuivat huippuhyvin. Pukuhuoneessa oli aluksi ahdasta, mutta siitä selvittiin. Lasten asettelu salissa oli hyvä, ei ollut liian ahdasta. Kaareva rivimuoto toimi hyvin. Lapset näkivät ja kuulivat toisensa. Korkea lava oli hyvä ja hyvässä paikassa, oli helppo seurata johtajaa. Pelimannien säestykset olivat lapsille huippukokemus. Kumppanuuskampus- idea toimi hyvin- oli turvallista myös opettajalle, kun meitä oltiin vastassa. Ohjelmisto oli tosi hyvä eikä ollut yhtään inhokkilaulua ☺. Nuotit tulivat myöhään ajatellen käytössä olevaa tuntimäärää harjoitella (1 tunti/ viikko). Olisi kiva ollut osata kaikki laulut kunnolla. Muumilaakso- laulun nuotti oli vähän sekava eikä äänitettä löytynyt netistä. Kevätmarssin säestys oli vaikea, kun en ole mikään pianisti. Kappale oli ennestään outo, mutta siitä tuli suosikkini! Tiedottaminen oli hyvää. Saatiin hyvät ohjeet käytännön järjestelyistä. Lapset tykkäsivät lauluista. Kioski oli pettymys. Lasten vanhemmilta tulleissa palautteissa todettiin, että tapahtuma oli sykkähdyttävä kokemus. Lapset olivat juhlien jälkeen hieman väsyneitä, mutta kokonaisuus oli ihan mahtava. Itse en lakkaa ihmettelemästä sitä, millä te kokeneet johtajat taioitte sen innon ja reippauden lasten lauluun!! Kiitos siitä ja kiitos tästä laulujuhla- kokemuksesta ihan sydämen pohjasta! (opettaja Ylivieskasta)

Pidimme monipuolisesta ohjelmistosta, laulujuhlien tunnelmasta, sujuvasta järjestelystä, hyvästä ruoasta, sujuvasta tiedotuksesta (sähköpostit) ja yleensä

mahdollisuudesta osallistua hienoon juhlaan! Ihanaa, että lasten ikää ei rajattu, joten saimme mukaan lapsia ykkösestä kuutosiin. Itse olin erittäin otettu, että sain osallistua juhlille myös johtajana. Kokemus oli huima ja ikimuistoinen! Olisimme toivoneet opettajille ennakkoon yksiä yhteisharjoituksia, että tempot ja rytmytykset olisivat olleet kaikilla hallussa. Suuressa joukossa lapset tosin joustavat ja nopeasti he nappasivat erilaisista asioista hyvin kiinni harjoituksissa. Oppilaamme tykkäsivät kovasti juhlista, esiintyminen jännitti, mutta kaikki meni loistavasti ja laulut osattiin ulkoa. Saimme myös vanhemmilta palautetta ja kiitosta kaunista lauluista ja hienosta juhlasta. Tunnelma oli katossa ja lasten laulut herkistivät katsojia. (opettaja Haapajärveltä)

Juhlat onnistuivat hienosti! Väkimäärä yleisössä yllätti iloisesti. Oli kiva, että oli monta erityylistä kuoronjohtajaa. Nuoret hoitivat opastukset hienosti. Kerrankin opettaja sai vain seurata perässä. Ruoka oli hyvää. Voisiko laulujuhlapäivä olla lauantai? (opettaja Haapavedeltä)

Tilaisuus oli erittäin onnistunut. Nuoret olivat hyviä oppaita. Kaikki oli järjestetty niin hyvin, että itse sai vain ottaa rennosti ja nauttia musiikista! Lapset tykkäsivät ja oma roolini oli huolehtia lasten turvallisuudesta. Watuo - video oli tosi hyvä ja tehokas. Ohjelmisto oli kaiken kaikkiaan monipuolinen ja kaikille sopiva. Säestykset ja johtaminen toimivat ihailtavan hyvin. Lasten vanhempia oli juhlassa paljon mukana. (opettaja Pyhäjärveltä)

Oli yksi uran huippukohtia päästä suunnittelemaan, toteuttamaan, johtamaan ja säestämään näin isoa joukkoa. Lauluvalinnoissa olisi hyvä olla ajoissa liikkeellä. Yhteisharjoitukset opettajien kanssa etukäteen on hyvä ajatus. Opiskelijoiden mukanaolo hyvä idea. (opettaja Ylivieskasta)

Mahtava laulujuhla kokemus! Järjestelyt toimivat hyvin. Tila oli hyvä ja ruokailu sujui moitteettomasti suuresta väkimäärästä huolimatta. Laulujen määrää hieman mietin, riittäisikö vähempikin? Yhteisharjoituksissa lapset tuntuivat vähän väsyvän, mutta konsertti meni hyvin ja sujuvasti. Laulut aiemmin jakoon, niin ehtii paremmin harjoitella. (opettaja Merijärveltä)

Kiitos järjestelyvastausta. Oli hienot juhlat! Käytännön järjestelyt juhlissa sujuivat erinomaisesti ja minua ilahdutti nuorten mukanaolo. Ryhmälläni oli loistava ohjaaja, joka otti lapset heti omakseen ja piti heidät kasassa. Minä sain vain mennä ryhmän perässä ja ihmetellä. Ulkona leikittäminen oli mukava lisä iltapäivään, muuten olisi ollut liian raskasta. Ohjelmisto oli erinomaisesti valittu ja kivasti ja matalalla kynnyksellä toteutettu. Kaikki pääsivät mukaan! Kritiikkiä antaisin alkuvaiheen nuottien lähettämisestä. Joku nuotti oli sekava. Nuotit olisi hyvä saada aiemmin harjoiteltavaksi. (opettaja Haapavedeltä)

Juhlat oli hyvin organisoitu, ei jäänyt turhia odotusaikoja. Soittotaidottomana kaipaisin vaikkapa YouTube - linkkejä harjoittelun tueksi. Hyvä tunnelma jäi. Ensi vuonna ilman muuta mukana Nivalassa! (opettaja Alavieskasta)

Ulkoiset järjestelyt olivat hyvät. Saapuminen, poistuminen ja ruokailu sujuivat jouhevasti eikä turhia jonottamisia ollut. Ruokakin oli maittavaa, moni lapsi haki

lisää☺. Nuorten läsnäolo oli ajateltu hyvin. Osa ryhmistä ehti leikkimäänkin, mikä oli hyvä asia. Tapahtuma oli tiivis paketti ja sen jaksoi hyvin. Seuraavana päivänä lapset kertoivat olevansa vähän väsyneitä reissusta, mutta hyvillä mielin. Erityiskiitokset Tapanille lapsia kannustavista kommentteista harjoituksissa ja juhlassa! Laulujen säestyksiin odotin monipuolisempaa soittimistoa. Erilaisia soitinryhmiä olisi voinut olla. Lapset tykkäsivät, kun laulu raikui. Innolla odotamme seuraavia juhlia! (opettaja Pyhäjoelta)

Edellä olevista palautteista päätellen opettajat olivat olleet siis varsin tyytyväisiä laulujuhliin. Aivan kuten laulujuhlien kiitossanoissa kerroinkin, juhlanjärjestelyjen eteen pitää tehdä kovasti työtä. Tarvitaan suunnittelua, kokoontumisia, yhteydenottoja ja yhteydenpitoa, aikaa, kärsivällisyyttä, työtä, intoa ja iloa. Kaikissa palautteissa kiiteltiin kumppanuuskampus- idean merkeissä olleita nuoria, nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajaopiskelijoita. Heidän merkityksensä mm. turvallisuuden kokemiseen oli merkittävä. Palautteissa kiiteltiin myös juhlien ennakkotiedottamista. Ohjelmiston lähettämisen suhteen saimme jonkin verran kritiikkiä. Totta on, että nuotit olisi ollut hyvä saada oppilaille harjoiteltaviksi jo ennen joulua. Aikatauluamme viivästytti Sulasolilta vasta lokakuun lopussa saatu vastaus Oulun laulujuhlien peruuntumisesta.

Juhlien pääjärjestäjänä sain rehellisen, ihanan palautteen välittömästi viimeisen laulun tauottua: laulujuhlalavalle kiipesi pieni, arviolta 8-vuotias, minulle entuudestaan outo tyttö. Hän katsoi minua hetken, rutisti sitten tiukasti ja sanoi: ”Kiitos!”

8.2 Ohjeita tulevaan

Kun Kala- ja Pyhäjokilaakson opettajia oppilaineen kutsuttiin Haapaveden laulujuhlille, vastaanotto oli innostunut. Helmikuuhun 2016 mennessä lapsia oli ilmoittautunut juhlille liki 800. Luku yllätti iloisesti. Tietenkin hieman harmitti, etteivät kutsutut Kalajoki ja Kärsämäki halunneet tai voineet tulla mukaan. Ennen muuta se harmittaa koululaisia ajatellen.

Juhlatoimikunnan toiveena on, että lasten laulujuhlia vietettäisiin jokilaaksoissamme kahden vuoden välein. Tarkoitus on, että laadimme juhlista eräänlaisen sapluunan, joka voisi olla apuna seuraavalle juhlatoimikunnalle. Palautepalaverissamme 26.4.2016 juhlatoimikunta ideoi, että yksi järjestävän paikkakunnan juhlatoimikunnan jäsenistä olisi osa seuraavien laulujuhlien toimikuntaa. Tämä olisi ikään kuin ” saattaen vaihdettava”- malli. Juhlatoimikunnan koko on hyvä rajata 4-5- henkilöön. Seuraavat juhlat järjestetään Nivalassa jo ensi vuonna 18.5.2017. Tuolloin Nivala juhlii 150- vuottaan ja Suomi täyttää 100- vuotta. Nivalalaisilla on tarkoitus painottaa oman juhlavuoden lauluohjelmisto Suomen juhlavuotta silmällä pitäen. He kulkevat ohjelmistossaan läpi itsenäisyyden eri vuosikymmenten lauluja.

Laulujuh latoimikunnan viimeisessä kokoontumisessa, palautepalaverissa 26.4.2016 kokosimme muutamia asioita, joita olisi hyvä huomioida tulevissa laulujuhlissa. Juhlakutsu Haapavedelle esitettiin alakouluikäisille lapsille ja ohjelmisto suunnattiin pääasiassa 3-6- luokkalaisille. Emme kuitenkaan halunneet rajata muitakaan luokkia pois, vaan itse kukin koulu teki ratkaisunsa osallistumisesta itsenäisesti. Tämä vapaus on hyvä säilyttää. Ohjelmiston on hyvä olla monipuolinen, jotta se palvelee mahdollisimman monia. Opettajille olisi hyvä järjestää yhteinen ohjelmistokoulutus, jossa käytäisiin ohjatusti laulujuhlalaulut läpi. Näin kaikki mukana olevat opettajat saisivat samanlaiset ohjeet laulujen harjoittamiseen. Nuotit tulisi olla selkeät ja hyvissä ajoin opettajilla opeteltavina. Opettajilta tulleissa palautteissa toivottiin, että lauluissa olisi myös sointumerkit. Näin nekin opettajat, jotka eivät hallitse pianonsoittoa, pääsisivät mukaan vaikkapa kitaralla säestäen. Laulujen tukena voisi olla myös äänite tai YouTube - linkki. Olisi hyvä saada kuulokuva niistäkin lauluista, joita ei löydy netistä.

Haapavedellä vietettyjen jokilaaksojen lasten laulujuhlien lapsijuontajat saivat hyvää palautetta. Tällainen perinne voisi jatkua. Samoin juhlahetken alussa toteutettu eri paikkakuntien esittely todettiin mukavana huomioimisena. Säestyssoittimina Haapavedellä oli pianon lisäksi pikkupelimannit. Kaksi laulua oli säestyksetöntä. Säestyssoittinten kirjoja voisi paikkakunnan omien painotusten ja harrastuneisuuden mukaan laajentaa.

Laulujuhlaohjelmiston harjoittamisen eteen tehdään paljon työtä ja suurimman työn tekevät luokanopettajat. On tärkeää huomioida tämä työ ja kiittää opettajia tehdystä työstä

juhlassa vaikkapa kukkasin. Ele on pieni, mutta tärkeä. Samoin muiden juhlavalmisteluihin osallistuneiden henkilöiden huomioiminen on tärkeää. Lapset tarvitsevat myös kiitosta ja kannustusta.

Lapset oppivat laulut melko lyhyelläkin harjoitusajalla ulkoa. Vaikka juhliemme ohjelmisto saatiin vasta helmikuussa jakoon, huhtikuun lopulla 15 laulua sujui lähes kaikilla laulajilla ulkoa. Ulkoa opettelu herätti ennakkoon jonkin verran vastustusta opettajien taholta.

Haapavedellä toteutettu kumppanuuskampus- idea todettiin loistavaksi. Eri paikkakunnilla tätäkin toimintatapaa kannattaa viedä eteenpäin kunnan oman imagon ja painotusten mukaan. Kuntapäätäjät, kaupunginjohtaja ja sivistysjohtaja samoin kuin kirkkoherra kannattaa kutsua paikalle erillisellä, henkilökohtaisella kutsulla. Juhlatila ja sen äänentoisto on syytä miettiä tarkoin huomioiden laulavien lasten määrä ja yleisö.

Huomioitavia asioita ovat:

- juhlatoimikunnan valitseminen
- juhlatilan valinta
- budjetin laatiminen
- ruokailun järjestäminen
- mahdollinen kahvio/ kioski
- säästäjien valitseminen
- lauluohjelmiston valinta
- opettajien kouluttaminen ennakkoon
- päätös siitä, opetellaanko laulut ulkoa vai tehdäänkö ohjelmistolehtinen tai projisoidaanko laulujen sanat seinälle/ valkokankaalle
- ohjelmiston toteutustavat
- laulunjohtajien valinta
- juhlatilan visualisointi
- mahdollinen dokumentointi
- tiedotus
- radiointi, mahdollinen tv- uutisointi
- yhteydet kaupunkiin, kulttuuritoimeen ja seurakuntaan

- juhlien mainostaminen ja lehdistön tiedottaminen
- äänentoisto
- laulujen Teosto - kysymykset
- yhteydenpito koko alueen opettajiin
- palo- ja pelastusviranomaiset
- kumppanuuskampus- idea

Suurten tapahtumien järjestämisen ja niiden onnistumisen eteen tehdään paljon ennakkovalmisteluja. Lasten laulujuhlienkin järjestäminen on vaatinut sekä järjestäjiltä että osallistujilta paljon työtä ja vaivannäköä. Olisi liian helppoa ajatella, että mennään koulutyössä niin kuin on aina ennenkin menty- samalla kaavalla ja entisellä painolla. Samoin on seurakuntatyössä. Vanhat, liiankin tutut toimintatavat saattavat jumiuttaa, passivoidakin. Kuitenkin yhdessä tekeminen yli kunta- ja seurakuntarajojen voimaannuttaa tekijänsä. Yhteistyössä on voimaa. On hyvä haastaa sekä itseään että muita- lasten vuoksi. Syitä juhlien järjestämiseen löytyy paljon. Työ palkitaan monikertaisesti. Lasten iloinen olemus, katse ja laulamisen riemu ovat parhaimpia palkintoja. Yhteen tuleminen, yhteisöllisyys, kohtaaminen, ihmisyyt, ilo, ilon jakaminen- positiivisten merkitysten listaa voisi jatkaa paljonkin. Tätä laulun ilon kokemista haluamme jatkaa Kala- ja Pyhäjokilaaksoissa edelleen, ensi vuonna Nivalassa uusin voimin ja lauluin. Toivoaksemme Kala- ja Pyhäjokilaakson lasten laulujuhlat ovat tarjonneet koululaisillemme lastenpsykiatri Jari Sinkkosen Suomen kulttuurirahaston vuosijuhlapuheessa mainitseman näkymän toiseen todellisuuteen.

*”Toiseen maailmaan, jos tahdot, lähde kanssain kulkemaan,
sulle näytän tien ja sinne sinut mä vien.*

*Toiseen maailmaan- sä sulje silmäsi vaan ja luota unelmaan,
niin tuulien tie jo sinua vie.”*

(Matti Laasonen)

Lähteet

- Ahonen, H. (1993). *Musiikki- Sanaton kieli. Musiikkiterapian perusteet*. Helsinki: FinnLectura.
- Ahtola, A. (2016). *Koulu hyvinvoinnin rakentajana*. Teoksessa Ahtola, A. (toim.) *Psyykinen hyvinvointi ja oppiminen*. Jyväskylä: PS-Kustannus. 12-13.
- Csikszentmihalyi, M. (1990). *Flow- elämän virta. Tutkimuksia onnesta, siitä kun kaikki sujuu*. Suom. R. Hellsten. Helsinki: Rasalas Kustannus.
- Erkkilä, L. (2003). *Kanttorinviran hakeminen ja työ seurakunnassa*. Teoksessa Erkkilä, L., Tuovinen, U. & Tuppurainen, E. (toim.) *Kirkkomusiikin käsikirja*. Helsinki: Kirjapaja. 487-498.
- Ervasti, M. (2003). *Musiikkipedagogiikan perusteet- luentomoniste. Orff- pedagogiikka. Schulwerk- Musik für die Kinder (Orff, C.1976) -teoksen pohjalta. Oulun yliopisto, musiikkikasvatuksen koulutusohjelma. Musiikkipedagogiikan perusteet/ Musiikkikasvatus/ syksy 2003*.
- Federley, A. (2001). *Ryhmä kuoroilmaisun rakentajana: ”että saisi mahdollisimman paljon ryhmästä irti yhdessä”*. Jyväskylän yliopisto. Musiikin laitos. Maisterintutkielma.
- Fredrikson, M. (2006). *Kodaly-filosofia suomalaisessa musiikkikasvatuksessa*. Teoksessa Carlsson, A., Tyrväinen, H., & Tarasti, E. *Musica viva! Matti Vainion juhla*. Jyväskylä: Minerva Kustannus Oy. 81-86.
- Hannikainen, J. (2003). *Kuorot ja musiikkiryhmät*. Teoksessa Erkkilä, L., Tuovinen, U. & Tuppurainen, E. (toim.) *Kirkkomusiikin käsikirja*, Helsinki: Kirjapaja. 467-483.
- Heinonen, L. (2014). *Hengellinen musiikki alakoulun arjessa ja juhlassa- tapaustutkimus Kanteleen koulusta*. Teoksessa Innanen, T. ja Salminen, V-M. (toim.). *Virsi ja laulu Suomessa, tekstit, kokemus ja kasvatus*. Helsinki: Kirkon tutkimuskeskus. Julkaisuja 120. 347-371.
- Huhtinen - Hilden, L. (2012). *Kohti sensitiivistä musiikin opettamista - Ammattitaidon ja opettajuuden rakentumisen polkuja*. Jyväskylä Studies in Humanities 180.
- Hirsjärvi, S. & Remes, P. & Sajavaara, P. (2009). *Tutki ja kirjoita (15. painos)*. Helsinki: Kirjayhtymä.
- Hyypä M. T. (2011). *Elinvoimaa yhteisöstä. Tieteessä tapahtuu 8/ 2011. 15-18.*
<http://ojs.tsv.fi/index.php/tt/article/viewFile/4639/4351>

- Hyypä, M.T. (2002). Kuorossa elämä pitenee. Teoksessa Ruuskanen, P.(toim.). Sosiaalinen pääoma ja terveys: Näkökulmia sosiaali - ja terveysaloille. Jyväskylä: PS- Kustannus. 28-59.
- Hännikäinen M. & Rasku-Puttonen H. (2006). Kasvatusvuorovaikutus. Päiväkoti ja koulu vuorovaikutuksellisinä yhteisöinä. Gummerus Kirjapaino Oy.
- Jauhola, T. (1991). Lapsikuorotoiminta vuonna 1989 Mikkelin hiippakunnassa. Lopputyö Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto.
<http://ethesis.siba.fi/ethesis/showrecord.php?OID=886>
- Jokilaaksojen lasten laulujuhlat- 2016 linkki
<https://www.youtube.com/watch?v=6giUuhEcFUQ&feature=youtu.be>
- Kirkinen, S. (1999): Lapsikuoro seurakunnan toimintamuotona. Teoksessa Eerola, K. (toim.) On ilo laulaa yhdessä. Helsinki: Seurakuntien lapsityön keskus ry:n julkaisu nro 1. 30-32.
- Kortet, S. (2016). 800 lasta Jokilaaksojen Lasten laulujuhlilla.
<http://www.sulasol.fi/lehti/sahkoinen-lehti/sulasol-2-16/>, 21
- Kosonen, E. (2015). Musiikki ja motivaatio. Kollokvio 11.11. 2015. Jyväskylän yliopisto. Musiikin laitos.
- Kosonen, E. (2001). Mitä mieltä on pianonsoitossa? 13- 15- vuotiaiden pianonsoittajien kokemuksia soittoharrastuksestaan. Jyväskylä Studies in the Arts 79.
- Lapsi ja musiikki seurakunnassa. (2015). Työryhmä Harjunmaa- Hannikainen, K.-L (pj.), Autio, K., Laakso, S., Mikkonen, J., Muoltasuo, M., Pulkkinen, H., Salmenkangas, J., Torri - Tuominen, M. & Vapaakallio, H. Helsinki: Suomen ev.lut. kirkon julkaisuja 24.
[http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/6E6DFD1AD8C64A30C2257E2E0012D575/\\$FILE/lapsi_ja_musiikki_seurakunnassa.pdf](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/6E6DFD1AD8C64A30C2257E2E0012D575/$FILE/lapsi_ja_musiikki_seurakunnassa.pdf) . 5-6, 29-30, 38.
- Lasten laulujuhlat Oulussa 2013. Laulujuhlaesite. Tervetulosanat piispa Samuel Salmi ja musiikkineuvos Tapani Tirilä. <http://oulunpiiri.sulasol.fi/laulujuhla/>
- Lintunen, P. (2003). Seurakunnan musiikkielämä ja sen tavoitteet. Teoksessa Erkkilä, L., Tuovinen, U.& Tuppurainen, E. (toim.) Kirkkomusiikin käsikirja. Helsinki: Kirjapaja. 419-434.
- Louhivuori, J., Siljander, E., Luoma, M-L. & Johnson, J. (2009.) Kuorolaulajien elämänlaatu. Seniorilaulajien sosioekonominen tausta, koettu hyvinvointi ja terveys suhteessa muihin saman ikäisiin suomalaisiin.
<https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/102995/louhivuori.pdf?sequence=1pdf>
- Louhivuori, J., Salminen V.-M. & Lebaka, E. (2005).” Singing together” A crosscultural Approach to the Meaning of Choirs as a Community. Teoksessa Cambell P.S. (toim.) Cultural Diversity in Music Education. Bowen Hill, Qld: Australian Academic Press. 81-92.

- Manner, M. (2016). Maaria Mannerin puheenvuoro Lasten laulujuhlat -tapahtumassa 21.4.2016.
- Matvejeff - Haapaniemi, A. (2015). Lapsikuoro sosiaalisten taitojen kehittäjänä - Tutkimuskohteena Tapiolan kuoro. Metropolia Ammattikorkeakoulu, Opinnäytetyö, 15. http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/91924/Matvejeff-Haapaniemi_Anna.pdf;sequence=1
- Mononen, T. (2015). Kumppanuuskampus- tiedote. 11.11.2015. pdf. 3.5.2016. www.kumppanuuskampus.fi
- Niinimäki, P.-L. (2016). Kouluissa on miljoonien eurojen kulttuurivaje. Kaleva 8.5.2016. Kulttuuri. 34-35.
- Ojalehto, H. (2016). Rauhan tervehdys. Pääkirjoitus 15/2016. 28.4.2016.
- Oulaisten nuorisokuoro. <http://www.oulaistennuorisokuoro.fi/uutiset.html>
- Pajamo, R. (2012). Koulun laulutunnilla. Helsinki: Repale- kustannus.
- Perusopetuksen opetussuunnitelma. (2015). Helsinki: Opetushallitus. Helsinki: Suomen Yliopistopaino Oy.
- Ruokonen, I. & Grönholm, M. (2005). Musiikkikasvatus perusopetuksessa ja musiikkiluokilla- kasvamista musiikkiin ja musiikin avulla. Teoksessa Karppinen, S., Ruokonen, I. & Uusikylä, K. (toim.) ja taiteen luova voima. Kirjoituksia 9–12- vuotiaiden lasten taito- ja taidekasvatuksesta. Helsinki: FinnLectura. 85-100.
- Sinkkonen, J. (2016). <https://skr.fi/fi/lastenpsykiatri-jari-sinkkonen-vuosijuhllassa-2016>. 27.2.2016.
- Tajakka, R. (2013). Kun tulee ihmisten ilimoille, ni ei sitä sitten kipuakkaan tunne- kuorolaulun vaikutus ikäihmisten hyvinvointiin. Jyväskylän yliopisto. Musiikin laitos. Maisterintutkielma.
- Tirilä, T. (2016a). Tapani Tirilän haastattelut 3.2.2016 ja 17.2.2016.
- Tirilä, T. (2016b). Tapani Tirilän puheenvuoro Lasten laulujuhlat -tapahtumassa 21.4.2016.

Liitteet

Liite 1 (Laulujuhlien juonto)

LASTEN LAULUJUHLIEN JUONTO

Juontajina Mäkirinteen koulun 3- luokan oppilaat Aasa Kollin ja Eliel Kärkölä

Aasa: ”Hyvää huhtikuista iltaa ja lämpimästi tervetuloa Haapavedelle, Kala- ja Pyhäjokilaakson lasten laulujuhlaan! Minun nimeni on Aasa ja toimin tämän juhlan juontajana yhdessä Elielin kanssa”

Eliel: ”Lämpimästi tervetuloa minunkin puolestani! Mahtavaa, että meitä on täällä koolla näin suuri joukko! Tämän laulujuhlan ideoinnin ja suunnittelun takana on laulujuhlatoimikunta ja haluamme aivan aluksi esitellä heidät”.

Aasa:” Juhliamme suunnittelemassa ovat olleet luokan- ja musiikinopettajat Elina Jussila Nivalasta ja Sanna Hilonen Ylivieskasta, musiikinopettaja, musiikkineuvos Tapani Tirilä Oulaisista ja kanttori Auli Kärkölä Haapavedeltä. Elina, Sanna, Tapani ja Auli vastaavat tämän illan laulujen säestyksistä yhdessä Timo Hannulan orkesterin kanssa”.

Eliel:” Esittelyn ansaitsee myös luokanopettaja Leena Hannula, joka on järjestänyt tänne Jokihelmen kuvataideoppilaiden keväänäyttely. Laulujuhlamme dokumentoinnista vastaa Tero Mononen ja äänentoistosta Sauli Saastamoinen. Annetaanpa aplodit Elinalle, Sannalle, Tapanille, Aulille, Timolle, Leenalle, Terolle ja Saukille!”

Aasa:” Haapavesi pitäjänä juhlii tänä vuonna 150- vuottaan ja sen kunniaksi kaikki haapavetiset lapset esittävät meille aluksi yhden säkeistön Haapavesi- laulusta”. Laulua säestää Auli Kärkölä.

(Haapavesi – laulun 1. säkeistö lauletaan)

Eliel:” Haapavetiset lapset on nyt esitelty. Mistä päin muut laulajat tulevat? Onko täällä missä päin Pyhäjoen lapset? (pidä pieni tauko) Merijärvi? tauko) Entä Oulainen? (tauko) Alavieska?

(eri paikkakuntien lapset vuorollaan heiluttelevat lippuaan, odota siis hetki, että kaikki esitellään)

Aasa:” Missä päin on Ylivieskan lapset (tauko)? Entä Nivala (tauko)? Sievi (tauko)? Haapajärvi(tauko)? Entä Reisjärvi(tauko)? Missä päin Pyhäjärven lapset? Hienoa! Kaikki 11 kuntaa paikalla!

Eliel:” Seuraavaksi juhliemme avaussanat meille esittää Haapaveden kaupunginjohtaja Antti - Jussi Vahteala. Antti - Jussi, ole hyvä”.

(Antti - Jussi tulee lavalle, esittää avaussanansa ja poistuu)

Aasa: ”Aloitamme tämän juhlan yhteislaulut tutulla lasten hengellisellä laululla Suojelusenkeli. Toisena lauluna laulamme Rukous on silta- laulun. Nämä molemmat laulut

ovat tulossa virsikirjan lisävihkoon tämän vuoden lopulla. Laulut johtaa Auli Kärkölä ja meitä säestää pianolla Elina Jussila.

(Suojelusenkeli + Rukous on silta lauletaan)

Eliel: ”Seuraavaksi kuulemme Haapaveden kirkkoherra Mauno Sorosen tervehdyksen. Maunon sanojen jälkeen laulamme yhdessä Pilvipeiton alla - laulun. Sen tulee johtamaan Elina Jussila. Auli Kärkölä säestää ja viululla meitä avustaa Ellen Kärkölä.”

(Maunon sanat+ Pilvipeiton alla)

Aasa:” Pilvipeiton alla - laulu vei ajatuksiamme maailmalle. Toiseen maailmaan on laulu, joka kuljettaa ajatuksemme samoin kotiseutua kauemmas. Laulun johtaa Elina Jussila ja säestää Auli Kärkölä. Mukana on myös viululla Ellen Kärkölä.”

(Toiseen maailmaan laulu lauletaan)

Eliel:” You raise me up on laulu, joka tunnetaan hyvin myös suomenkielisenä versiona. Me laulamme sen nyt englanninkielellä ja sen tulee johtamaan Anne- Maria Sirviö Oulaisista. Laulun säestää Tapani Tirilä.

(You raise me up lauletaan)

Aasa:” Kaksi seuraavaa laulua ovat Afrikasta. Senjua tarkoittaa suomeksi Hauska tavata! Laulu on kaanon ja laulamme sen kolme kertaa. Senjua- laululeikin esittävät Haapaveden seurakunnan lapsikuorolaiset yhdessä Aulin kanssa. Watuo- laulu lauletaan kaksi kertaa läpi ja siihen otamme mukaan Aulin näyttämät kehorytmit. Sanna Hilonen tulee johtamaan nämä kaksi laulua”.

(lauletaan Senjua ja Watuo)

Eliel:” Pääsimme juuri edellisten laulujen myötä Afrikkaan. Siellä viivymmekin vielä seuraavan Viidakkolaulun ajan. Viidakkolaulun säestää Elina Jussila. Toisena lauluna laulamme Lehmänjenkkaa ja saamme nyt orkesterin Hannulan Timon johdolla mukaan! Moniko teistä muuten on nähnyt lemmiä kotipitäjässään? (tauko, katso yleisöön) Laulut tulee johtamaan Saara Howe Haapajärveltä.”

(lauletaan laulut Viidakkolaulu ja Lehmänjenkkaa)

Aasa: ”Seuraavassa laulussa kurkistamme ensin Raparperin alle. Toisessa laulussa olemmekin korpikuusen kannon alla; Mörrimöykky - laulun halusimme ottaa näille juhlille mukaan siksi, että laulun tekijän, Marjatta Pokelan mies Martti Pokela on Haapavedeltä kotoisin. Laulussa kuulemme, miten sienä kasvaa Karhunkankahalla. Karhukangas on yksi Haapaveden kylistä. Laulut tulee johtamaan Kaisa Tornberg Pyhäjoelta. Timon soittajat säestävät.”

(lauletaan laulut Raparperin alla ja Mörrimöykky)

Eliel:” Olemme olleet näillä laulujuhlilla Pilvipeiton alla, Raparperin alla ja Korpikuusen kannon alla. Seuraavan laulun myötä menemme Muumilaaksoon. Laulu on vuodenaikalaulu, jonka säkeistöjen välikkeet laulaa Oulaisten koululaiset. Laulun johtaa Henna Hannula

Oulaisista. Tapani Tirilä säestää. Frontside Ollie - laulussa pääsemmekin keväisiin juttuihin, skeittirampille. Laulun johtaa Annika Mäkelä Haapajärveltä ja meitä säestää Sanna Hilonen.

(Lauletaan laulut Muumilaakson tuulet ja Frontside Ollie).

Aasa:” Juhlissamme on jäljellä vielä kaksi laulua. Kevätmarssi ja maakuntalaulumme Kymmenen virran maa. Laulamme nyt Kevätmarssin, jonka jälkeen Auli Kärkölä lausuu kiitossanat. Laulut tulee johtamaan Tapani Tirilä ja säestäjänä on Auli Kärkölä.

(lauletaan Kevätmarssi ja Auli lausuu kiitossanat+ juh latoimikunnalle jaetaan kukat ja kuoronjohtajille Oltermannit)

Eliel:” Juhlamme päätteeksi laulamme vielä maakuntalaulumme Kymmenen virran maa. Tämän laulun myötä haluamme toivottaa kaikille hyvää kevättä ja turvallista kotimatkaa!”

(lauletaan Kymmenen virran maa)

(Liite 2) Laulujuhlaohjelma

Jokilaaksojen

Lasten laulujuhlat

Haapavedellä 21.4.2016

Juhlan juontajina Aasa Kollin ja Eliel Kärkölä

Haapavesi- laulun 1. säkeistö

säv. Helvi Mäntymaa, san. Jaakko Ritola, Haapaveden lapset laulavat, säestää Auli Kärkölä

Tervetuloivotus

Haapaveden kaupunginjohtaja Antti- Jussi Vahteala

Suojelusenkeli

säv. P.J. Hannikainen, san. Immi Hellen, johtaa Auli Kärkölä, säestää Elina Jussila

Rukous on silta

säv. ja san. Jukka Salminen, johtaa Auli Kärkölä, säestää Elina Jussila

Seurakunnan tervehdys

Kirkkoherra Mauno Soronen

Pilvipeiton alla

säv. Jussi Rasinkangas, san. Juhani Konola, johtaa Elina Jussila, säestää Auli Kärkölä, viulu: Ellen Kärkölä

Toiseen maailmaan

säv. Jussi Rasinkangas, san. Matti Laasonen, johtaa Elina Jussila, Säestää Auli Kärkölä, viulu: Ellen Kärkölä.

You raise me up

säv. Rolf Lovland, san. Brendan Graham, johtaa Anne- Maria Sirviö, säestää Tapani Tirilä

Senjua

afrikkalainen kansanlaulu, johtaa Sanna Hilonen

Watuo

kansansävelmä Senegalista, johtaa Sanna Hilonen, djembe: Sanna Hilonen

Viidakkolaulu

säv. Jussi Rasinkangas, san. Juhani Konola, johtaa Saara Howe, säestää Elina Jussila

Lehmänjenkkaa

säv. Ville Ojanen, san. Pentti Rasinkangas, johtaa Saara Howe, säestää Timo Hannulan orkesteri

Raparperin alla

säv. ja san. Sirkka Valkola- Laine, johtaa Kaisa Tornberg, säestää Timo Hannulan orkesteri

Mörrimöykky

säv. ja san. Marjatta Pokela, johtaa Kaisa Tornberg, säestää Timo Hannulan orkesteri

Muumilaakson tuulet

säv. Soili Perkiö, san. Hannele Huovi, sov. Matti Kallio ja Helena Vuolteenaho, johtaa Henna Hannula, säestää Tapani Tirilä

Frontside Ollie

säv. Maki Kolehmainen, san. Sana Mustonen, johtaa Annika Mäkelä, säestää Sanna Hilonen

Kevätmarssi

säv. ja san. Paavo Sarkkama (laulunäytelmästä Pienet Sydämet), johtaa Tapani Tirilä, säestää Auli Kärkölä

Kiitossanat

Auli Kärkölä

Kymmenen virran maa

säv. Oskar Merikanto, san. A.V. Koskimies, johtaa Tapani Tirilä, säestää Auli Kärkölä

Kannen kuva: Satu Pitkälä

Haapaveden Pikkupelimannit Timo Hannulan johdolla

Haapaveden opiston nuoriso- ja vapaa-ajan opiskelijat Mika Hemmilän johdolla

Äänentoisto: Sauli Saastamoinen

Kevätnäyttely: kuvataideopettaja Leena Hannula oppilaineen

Dokumentointi: Tero Mononen

Laulujuhlaryöryhmä: Elina Jussila- Sanna Hilonen- Tapani Tirilä- Auli Kärkölä

Mukana lapsia Alavieskasta, Haapajärveltä, Haapavedeltä, Merijärveltä, Nivalasta, Oulaisista, Pyhäjoelta, Pyhäjärveltä, Reisjärveltä, Sievistä ja Ylivieskasta

Laulujuhla kokoaa yhteen 800 lasta jokilaaksoista

Laulujuhlia on valmisteltu marraskuulta lahtien toimikunnassa, johon kuuluvat kanttori Auli Kärkölä, luokanopettajat Elina Jussila ja Sanna Hilonen sekä alueella 40 vuotta kuoroja johtanut Tapani Tirilä. KUVA SUVI HYYTINEN

SUVI HYYTINEN

Haapaveden liikuntahallilla järjestetään huhtikuun 21. päivä suuri lasten laulujuhla. Tapahtumaan on kutsuttu alakouluikäisiä lapsia seurakuntien ja koulujen kautta koko Kala- ja Pyhäjokilaakson alueelta. Juhla on saanut innostuneen vastaanoton: mukaan on ilmoittautunut huikkeitä 800 laulajaa 11 kunnasta.

Laulujuhlien ohjelmistossa on 15

kappaletta, joukossa vanhoja lastenlauluja, nykymusiikkia, hengellisiä lauluja, kansanmusiikkia ja mausteena pari afrikkalaista kappaletta. Niitä on harjoiteltu viime kuukaudet opettajien ja kuoronjohtajien johdolla.

Laulujuhlia organisoivat toimikunta, jonka veturina toimii Haapaveden seurakunnan kanttori **Auli Kärkölä**. Lisäksi mukana ovat luokanopettajat **Elina Jussila** Nivalasta ja **Sanna**

Hilonen Ylivieskasta sekä kuoronjohtaja **Tapani Tirilä** Oulaisista.

LAULUJUHLIA ON järjestetty vuosina 2010 ja 2013 Oulussa Suomen laulajain ja soittajain liiton, Sulasolin, Oulun piirin toimesta. Parhaimmillaan jopa 2000 laulajan juhlille on osallistuttu myös jokilaaksojen alueelta.

"Kun kuulimme, että Sulasolilla ei ollut enää mahdollisuutta jatkaa juhlien järjestämistä, heräsi ajatus

tapahtuman henkiin herättämisestä täällä Kala- ja Pyhäjokilaaksoissa", kertoo alueen kuorotoiminnassa 40 vuotta työskennellyt Tapani Tirilä.

Haapavedelle tapahtuma istuu Tirilän mukaan hyvin, koska paikkakunnalla on aina ollut paljon kulttuuriharrastusta ja -tahtoa.

Juhlilla halutaan innostaa lapsia laulamaan ja varmistaa sitä kautta myös jatkuvuutta alueen kuorotoiminnalle.

"Musiiin opetuksen monipuolistuessa laulu ja kuorotoimintaa ei saisi unohtaa. Laulu on ihmiselle luonnollinen tapa musisoida", Tirilä toteaa.

Työssään Tirilä kertoo havainneensa, että laulujuhlien kaltaiset yhteiset tapahtumat ovat paikkoja, joissa laulun intoa voidaan parhaiten tartuttaa lapsiin.

VAHVIMMIN LAULUJUHLILLA on edustettuna luonnollisesti Haapavesi 200 laulajalla. Nivalasta ja Ylivieskasta molemmista saapuu paikalle noin 120 lasta ja Oulaisista 100. Pienempiä ryhmiä tulee lisäksi Pyhäjoelta, Merijärveltä, Pyhäjärveltä, Alavieskasta, Haapajärveltä, Reisjärveltä ja Sievisistä. Esiintyjien lisäksi laulujuhlilla on tilaa noin 250-300 hengen yleisölle.

Säestäjänä juhlilla toimii osassa lauluista **Hannulan Timon** orkesteri ja osassa järjestelytoimikunnan väki. Lauluja johtavat alueen opettajat.

Laulujuhlien ohjelmiston kokoamisessa yhtenä näkökulmana on Auli Kärkölän mukaan ollut suvaitsevaisuus. Teemaa edustaa muun muassa kappale *Toiseen maailmaan* sekä afrikkalaiset laulut *Senjua* ja *Watuo*.

Opettajat kertovat, että laulajien omia suosikkeja ohjelmistosta ovat muun muassa *Frontside Ollie*, *Pilvipöytä* ja *Lehmäjenkka*.

"Yhteisharjoitukset pidämme vain kerran, samana päivänä kun tapahtuma järjestetään", Kärkölä sanoo.

KAAVAILUISSA ON, että laulujuhlista tehdään jokilaaksoissa perinne, joka kiertää kunnasta toiseen. Seuraavaksi järjestäjäksi on jo suunniteltu Nivalaa.

Laulujuhlien yhteydessä pidetään myös Jokihelmen opiston kuvataideopettajien näyttely.

(liite 4)

Tapani Tirilän laatima teksti sanomalehti Kalevan kulttuuritoimitukseen 19.4.2016

Noin 800 lasta Jokilaaksojen Lasten laulujuhille.

Eteläisissä jokilaaksoissa halutaan pitää yllä lasten lauluharrastusta ja antaa sille uusia virikkeitä. Tavoitteena on myös tukea lasten kuoroharrastusta. Torstaina 21.4. järjestetään Haapaveden liikuntahallissa iso Jokilaaksojen Lasten laulujuhla. Alakouluikäisiä osallistujia on n. 800 Pyhä- ja Kalajokilaaksojen 11 kunnasta. Mukana ovat Alavieska, Haapajärvi, Haapavesi, Merijärvi, Nivala, Oulainen, Pyhäjoki, Pyhäjärvi, Reisjärvi, Sievi ja Ylivieska. Juhla järjestelyineen on seurakuntien ja koulujen yhteinen projekti. Suunnittelutoimikunnassa ovat olleet luokanopettajat Sanna Hilonen Ylivieskasta ja Elina Jussila Nivalasta, kanttori Auli Kärkölä Haapavedeltä, joka isäntäkunnan edustajana on kantanut järjestelyjen päävastuun sekä musiikkineuvos Tapani Tirilä Oulaisista.

Ohjelmisto koostuu vanhemmasta ja uudemmasta lastenlauluohjelmistosta. Vanhempaa ohjelmistoa edustavat mm. Marjatta Pokelan ja Paavo Sarkkaman sävelmät, uudempaa mm. Jussi Rasinkankaan laulut. Mukana on lisäksi kansanlauluja ja afrikkalaisia sävelmiä unohtamatta myöskään Robinin tunnetuksi tekemää musiikkia. Juhla päättyy maakuntalauluun.

Suunnitelmissa on saada tälle juhlalle myös jatkoa tulevina vuosina vuorotellen näissä jokilaaksoissa. Ensi vuonna on järjestelyvuorossa Nivala.

(liite 5)

Laulujuhlien kiitossanat (Auli Kärkölä)

Jokilaaksoissa musiikin voima ja merkitys on valtava. Kun kutsuimme teitä opettajia oppilaineen eri kunnista juhlaan mukaan, innostuitte heti. Meitä on täällä nyt 800 lasta opettajineen. On iso ilo meille haapavetisille, että tulitte! Haaveenamme juh latoimikunnassa on, että tällaiset lasten laulujuhlat tulisivat perinteeksi alueellamme ja juh lia vietettäisiin joka toinen vuosi eri kunnissa. Perinteen alkuun sysäämistä vauhdittaa nyt Nivala, joka on toivonut lasten laulujuhlia järjestettäväksi jo ensi vuonna. Juhlapäivä Nivalassa on 18.5.2017.

Hyvät ystävät, tämä päivä on ollut mahtava! Yhteislaulussa on voimaa. Juhlapäivämme toteutumiseen on vaikuttanut moni asia. On tarvittu suunnittelua, yhteydenottoja ja yhteydenpitoa. On tarvittu aikaa ja kärsivällisyyttä. On tarvittu työtä ja intoa ja iloa. Kaikkeen tähän on tarvittu teitä jokaista.

Haluan kiittää aivan erityisesti laulujuh latoimikuntaa - Elinaa, Sannaa ja Tapania loistavasta yhteistyöstä.! Ilman teitä, ammattitaitoanne, intoanne ja ystävyyttänne tämän päivän toteutuminen olisi ollut vaikeaa. Pyydän nyt teitä Elina, Sanna ja Tapani tänne lavalle. (Kukat ojennetaan)

Lämmin kiitos myös Haapaveden pikkupelimannien johtajalle, Timo Hannulalle soittajineen. Kiitokset Ellenillekin! (Timo ja Ellen, kukat!)

Kaikki maailman Oltermannit tehdään Haapavedellä. Kiitos Valiolle, kun saan juuston myötä kiittää teitä kuoronjohtajia. Pyydän nyt teitä Anne - Maria Sirviö, Saara Howe, Kaisa Tornberg, Henna Hannula ja Annika Mäkelä saapumaan tänne. Oltermannin saavat myös Elina, Sanna ja Tapani (Oltermanni - juustot jaetaan).

Kiitokset myös juhlatilan visualisoinnista vastannut Leena Hannula oppilaineen, äänentoistosta vastannut Sauli Saastamoinen sekä Kumppanuuskampus- idean merkeissä mukana olleet Haapaveden opiston opiskelijat opettajansa Mika Hemmilän johdolla! Kiitos dokumentoijalle, Tero Monoselle. Haapaveden kaupunkia ja seurakuntaa haluan myös lämpimästi kiittää. Viimeisenä vaan ei vähäisimpänä haluan kiittää teitä opettajat ja oppilaat laulujuhlaohjelmiston harjoittelemisen eteen tehdystä työstä! (Elina jakaa ruusut kaikille opettajille)

Mainiot juontajamme, Aasa ja Eliel ansaitsevat myös kiitoksemme!

Näemme näissä merkeissä ensi vuonna Nivalassa. Eliel jatkaa tästä, ole hyvä! (Eliel jatkaa loppujuonnon)